

On detsember – aastal 2017.

Kohe-kohe saab jälle üks aasta läbi. Sellel aastal on toimunud muutused, millest pikalt räägitud. Eesti halduskorraldus on oluliselt muutunud. On muutunud mitme maakonna piirid, võib öelda, et muutunud on enamuse omavalitsuste piirid – on muutunud isegi külade nimed. Viljandimaal ei olnud ühtegi küla, mis oleks pidanud nime muutma, aga Saaremaal oli selliseid külasid lausa 35(!) ja Eestis kokku üle 50. Kui mõni muudatus on peaaegu märkamatu – näiteks on Salevere külast saanud Salavere küla – ja mõni lausa täpsustav – näiteks on Emmaste valla Kuristu külast saanud Emmaste-Kuristu küla ja Selja külast Emmaste-Selja küla, siis mõnel juhul ei oska küll aimata, mis nimi külal varem oli – näiteks Rannakülalt on saanud Rooglaiu küla, Metsakülalt Lussu küla, Kallaste külast Vodi küla, Pulli külast Põdramõtsa küla ja Rebäse külast Häärmäni küla. Külasid on ka juurde tulnud – nii on näiteks Narva-Jõesuu linna koosseisus nüüd kaks uut küla: Viivikonna küla ja Sirgala küla. Külasid on nüüdsest teisteski linnades – näiteks Pärnu linnas on 49 küla.

Kas teadsite, et Pärnu linnal ja Põhja-Sakala vallal on peaaegu 9 km ühist piiri? Põnevust lisab, et see ühine piir jääb enamuses Kikerpera ja Suuremetsa rappa ning et selle naabri näol on ühtlasi tegemist Eesti suurima linnaga – territooriumi poolest. Põhja-Sakala valla naabriteks on Põltsamaa vald, Viljandi vald, Mulgi vald, Saarde vald, Pärnu linn, Tori vald, Põhja-Pärnumaa vald, Türi vald ja Järva vald. Selle võib kokku võtta nii: meie valla naabriteks on 2/3 Pärnumaa (4) ja 2/3 Järvamaa omavalitsustest (2), 1/3 Jõgevamaa omavalitsustest (1) ja 2/3 Viljandimaa valdadest (2). Põhja-Sakala vallas on Eesti suurim küla: 173 km² suurune Sandra küla. Kõik see tahab harjumist, omaksvõtmist ja tundmaõppimist.

Seoses haldusreformiga on muutumas ka paljude valla- ja linnavalitsustes töötavate inimeste töö. Kellel muutub töö sisu, kellel töö tegemise koht – kes peab hoopis uusi väljakutseid otsima hakkama.

Muutuste aeg sunnib tagasi vaatama. Tegin seda minagi. Esimese artikli kirjutasin Leolesse märtsis 2001, toimetajana alustasin tööd juulis 2002. Täna on minu sulest paberile jõudnud rohkem kui 1,45 miljonit tähe-märki: toimetaja veerud, mõtisklused, uudised, teated, intervjuud jm. Lisaks üle 1200 foto. Kokkuvõtet tehes jäi silma see, kui oluline on lehe maht: sisu muutus oluliselt pärast majanduslangust, kui tuli kokkuhoiukohad leida ja 8-leheküljelisest Leolest sai 6-leheküljeline. Kaduma olid sunnitud pikemad intervjuud, persoonilood, artiklid ajaloost. Igapäevaselt toimetades ei saanudki kohe aru, millega olime pidanud maksma – nüüd tagasi vaadates hakkas muutus aga üsna valusalt silma.

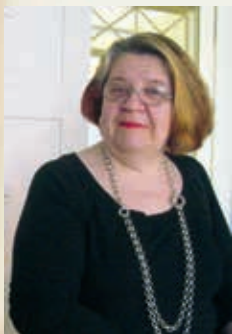
Uue aasta alguseks saab Ühinemisleht, mis koondab juba paar kuud Leolele lisaks ka Võhma Linnalehe, Kõo Vallalehe ja Kõpu valla lehe materjalid, endale loodetavasti nime ja ka toimetaja. Minul on olnud huvitav rohkem kui 15 aastat lehte teha – loodan, et lugejad on lehest midagi endale vajalikku ja/või huvitavat leidnud. Suur tänu kõigile, kes on lehele kaastööd teinud! Millises ametis ka jätkan, arvan, et võin tsiteerida oma märtsis 2001 avaldatud esimest kirjatööd: „Ja et vahetevahel

ei suuda ma ka kirjutamise soovile vastu panna, siis loodan lehe veergudel kõigi lugejatega veel korduvalt kohtuda.”

Ilusat jõuluaega kõigile!

LEILI KUUSK

leili@suure-jaani.ee

Hea lugeja, soovin sulle lootusrikkast ja headusega täidetud adventi- ja jõuluaega ning annan kingiks kaasa ühe väikese loo:

Ühel augustiõhtul sattusin seenemetsas uudates mahajäetud talu juurde. Hoone varisenud palkseina ääres seisis lagunenu kapp, mille irdakil ukse vahelt võis näha ripnevat riulit. Riulil vedeles kõverik küünlajupp. Nagu iseenesest tõusis mu käsi, noppis küünla, veeretask peos ja lasi sel seenekorvi kukkuda.

Augustiõhtud on juba hämarad ja küünlavalgus sobib neisse. Kui oma seened puhastatud sain, puhusin leitud küünlajupilt sodi maha, seadsin ta küünlajalale ja tõmbasin tikku. Tahtsüttis üllatavalt lihtsalt nagu polekski küünal aastaid looduse meelevaldas vedelenud.

Ja kui olin tiku ära puhunud, võpatasin, sest leitud küünlajupp hakkas minuga rääkima!

Tere, seeneline! Arvasin, et see päev ei tulegi kunagi ja mets lihtsalt

seedib mu ära, aga sa leidsid mu! Nüüd oled sa mind süüdanud ja vaadtad leeki. Sind rõõmustab valgus ja hubasus, mida ma jagan. Mind aga rõõmustab see, et saan sinu jaoks põleda. Ma võiksin ka edasi seal vanas kapis lehada tolmunu ja kasutuna, aga mõtte ja elu sisu saan ma sellest, et minus on leek.

Mida kauem ma põlen, seda väiksemaks ma jään. Ma tean, alati on küünlal kaks võimalust: jääda puutumatu-na karp, unustatuna ja pimedusse, või põleda, väheneda, aga anda kõik selleks, et oleks rohkem valgust ja soojust. Isegi, kui see tähendab mu olemise lõppu.

Ja ikkagi, minu arust on ilusam ja tähendus-

rikkam midagi anda tohtida, selle asemel, et puutumatu kapis lehada või ilu pärast jalal seista.

Vaata! Teie, inimestega, on sama lugu!

Kui te end iseendale ja vaid oma vajadustele hoiate, on maailm pimedust, külmust ja tühjust täis. Teiegi elu saab mõttekaks siis, kui teiste inimeste juurde lähete ning neile midagi oma soojusest ja armastusest kingite, enda rõõmu ja südamlikkust, naeratusi, aga võib-olla ka kurbust jagate.

Ma arvan, et vaid see, kes endast midagi kingib, saab rikkaks, ja see, kes rõõmu jagab, saab rõõmsaks. Mida rohkem sa teiste jaoks põled, seda valgum on sinu sees ja ümber. Ma

usun, et just seepärast on inimeste maailmas nii palju hämarust, et nad häbenevad teistele oma valgust näidata. Aga valgus on rohkem väärt kui kogu maailma pimedus. Niisiis, vaata mind ja saa minust, väikesest küünlast, veidi valgust ja soojust, eeskujuga julgust. Kingin seda sulle hea meelela!

Jah, see on vaid mõistujutt, aga ma tõesti loodan, et Sul on keegi või miski elutule väärtuslikust silma ees ja südames hoidmas.

Säravaid küünlaid ja veel säravamaid inimesi Su teele!

Ja veel midagi: küünlad ei pea kustuma teisel jõulupühal või kolmekuningapäeval – valguse rõõmu võiks me kõik jagada vähemalt küünlapäevani. Ära siis kiirusta kohe kõiki tulukesi maha võtma. Ja sära nii palju kui vähegi võimalik! Hämarusest hoolimata.

Rõõmu ja rahu!

KRISTI SÄÄSK

EELK Suure-Jaani

Johannese koguduse õpetaja

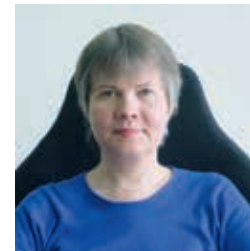
Muudatused vallavolikogu koosseisus

Põhja-Sakala Vallavolikogu liikmete hulgas toimus 15. novembril esimene muudatus. Tõnu Kiviloo esitas valla valimiskomisjonile avalduse sooviga peatada tema vallavolikogu liikme volitused seoses õpingutega kuni 1. märtsini 2018. Volikogu liikmeks määrati

Eesti Reformierakonna nimekirja esimene asendusliige Romeo Mukk.

Põhja-Sakala Vallavolikogu liikmete hulgas toimus 23. novembril muudatus. Kuna Tõnu Aavasalu valiti vallavolikogu 16.11.2017 istungil Põhja-Sakala vallavanemaks, siis valla

valimiskomisjon peatas tema volikogu liikme volitused vallavanemaks oleku perioodil. Volikogu liikmeks määrati Valimisliidu Koostöö nimekirja esimene asendusliige Kaiti Vindi.

VERONIKA LING

Põhja-Sakala valla valimiskomisjoni esimees

OMAAVALITSUSINFO

Põhja-Sakala vallavolikogus

16.11.2017

Otsustati maksta endistele volikogu esimeestele volituste tähtajalise lõppemise tõttu üheksa korda hüvitist kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevale eelnenud kahe aasta vastava ametikoha kuu keskmise ametipalga 12-kordses ulatuses;

valiti Põhja-Sakala vallavanemaks Tõnu Aavasalu;

otsustati moodustada Põhja-Sakala vallavolikogu alatiste komisjonidena haridus- ja kultuurikomisjon, mille tegevusvaldkondadeks on haridus, noorsootöö, huvitegevus, kultuur, sport, vaba aeg; eelarve- ja majanduskomisjon, mille tegevusvaldkondadeks on rahanduspoliitika, eelarve, varahaldus, valla areng, ettevõtlus, ruumiline planeerimine, ehitus, elamu- ja kommunaalmajandus, veevarustus ja kanalisatsioon, elekter, haljastus, maa-, teede- ja keskkonnanõrkorraldus, heakord, jäätmemajandus, loodushoid, muinsuskaitse, maavarad; piirkondliku arengu komisjon, mille tegevusvaldkondadeks on kodanikuühendused, külaliikumine, piirkondade areng, valda läbiv ühistransport ja sotsiaalkomisjon, mille tegevusvaldkondadeks on sotsiaalhoolekanne, tervishoid, ravikindlustus, lastekaitse;

valiti haridus- ja kultuurikomisjoni esimeheks Jüri Hansen, aseesimeheks Hermann Kalmus; eelarve- ja majanduskomisjoni esimeheks Lembit Kruuse, aseesimeheks Kersten Kattai; piirkondliku arengu komisjoni esimeheks Aino Viinapuu, aseesimeheks Sergei Vassiljev ja sotsiaalkomisjoni esimeheks Anneli Siimussaar, aseesimeheks Eve Soopa;

määrati Suure-Jaani tööstuspargi detailplaneeringus näidatud positsioonil nr 17 (planeeritud krundi suurus 15569 m²) liikluspinna koha-aadressiks Viljandi maakond, Põhja-Sakala vald, Suure-Jaani linn, Nigula tee;

otsustati Suure-Jaani valla tööstuspargi detailplaneering viia ellu kahe järjestikuse etapina. Esimeses etapis jagatakse Tööstusala katastriüksus tunnusega 75801:001:0315 järgmiselt: Nigula tee, mille moodustavad ajutised krundid 17f ja 28d; sihtotstarbega transpordimaa 100%, (007; L); Väike-Nigula, mille moodustavad ajutised krundid 1b, 2b ja 3a; sihtotstarbega tootmismaa 100%, (003; T) ja Suur-Nigula, mille

moodustavad ajutised krundid 4b, 5a, 6b ja 7b; sihtotstarbega tootmismaa 100%, (003; T). Teises etapis peale Tööstusala kinnistu omandamist Eesti Vabariigilt moodustatakse krundid vastavalt Suure-Jaani Vallavolikogu 23.02.2017 otsusega nr 131 kehtestatud detailplaneeringule.

jäeti rahuldamata Tõnu Kiviloo vaie Kõpu vallavolikogu 10.10.2017 otsuse nr 20 „Tsiiviilhagi esitamine Kõpu vallale kahju põhjustamise osas ning Kõpu valla esindaja määramine hagi esitamisega seotud tsiiviilkohtumenetluses“ kehtetuks tunnustamise nõudes.

30.11.2017

Võeti vastu Vastemõisa k Vastemõisa tee 26 detailplaneering, Põhja-Sakala Vallavalitsusel tuleb taotleda ehituskeelu võõndi vähendamist, korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek ja avalik arutelu ning puudutatud isikute ja üldsuse informeerimine;

kehtestati määrus „Hüvituse, töötasu ja tasu määramine“; muudeti Põhja-Sakala Vallavolikogu 16.11.2017 otsuse nr 3 p 1.3 muutmise;

loeti esimest korda Võhma linna 2017. aasta lisaeelarvet ja võeti see vastu;

kinnitati Põhja-Sakala Vallavolikogu alatiste komisjonide koosseisud;

kinnitati seitsmeliikmeline Põhja-Sakala Vallavalitsus koosseisus: Tõnu Aavasalu, Mati Adamson, Kalevi Kaur, Viivika Lepp, Kärt Linder, Renee Rimmel, Tarmo Riisk;

vabastati seoses volituste tähtajalise lõppemisega 30. novembril 2017 ametist Kõo vallavanem Tarmo Riisk, Kõpu vallavanem Siim Avi ja Võhma linnapea Anneli Siimussaar ning otsustati neile maksta üheksa korda hüvitist kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevale eelnenud kahe aasta vastava ametikoha kuu keskmise ametipalga 12-kordses ulatuses;

otsustati korraldada ümber Põhja-Sakala valla ametiasutused Kõo Vallavalitsus, Kõpu Vallavalitsus, Suure-Jaani Vallavalitsus ja Võhma Linnavalitsus ühinemise teel ning moodustada alates 1. jaanuarist 2018 uue ametiasutusena

Põhja-Sakala Vallavalitsus. Ühinemise tulemusena lõpetavad Kõo Vallavalitsus, Kõpu Vallavalitsus, Suure-Jaani Vallavalitsus ja Võhma Linnavalitsus tegevuse 31. detsembril 2017;

kehtestati Põhja-Sakala Vallavalitsuse (ametiasutuse) põhimäärus, teenistuskohade koosseis ja struktuur;

kehtestati Põhja-Sakala Vallavalitsuse teenistujate palgajuhend;

kehtestati Põhja-Sakala Vallavalitsuse teenistujate haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavad nõuded;

nimetati esindajad valla munitsipaalkoolide hoolekogu desse;

otsustati omandada tasuta omanikult OÜlt Kraner Investments osa Suure-Jaani linnas asuvast Jaama tn 36 kinnistust (katastritunnus 76001:002:0029, kinnistu nr 4097339, suurusse kokku 11 227 m²) suurusega ligikaudu 2052 m²;

otsustati Viia Suure-Jaani valla tööstuspargi detailplaneering ellu kahe järjestikuse etapina, jagada Suure-Jaani linnas asuv Jaama tn 36 katastriüksus tunnusega 76001:002:0029 kolmeks osaks: Jaama tn 36, Jaama tn 38 ja Nigula tee T1. Peale Nigula tee T1 katastriüksuse omandamist OÜlt Kraner Investments moodustatakse krundid vastavalt Suure-Jaani Vallavolikogu 23.02.2017 otsusega nr 131 kehtestatud detailplaneeringule;

otsustati nimetada Viljandimaa Omavalitsuste Liidu vanemate kogusse Põhja-Sakala valla esindajatena volikogu liikmete hulgast vallavolikogu esimees Arnold Pastak, tema asendusliikmeks vallavolikogu aseesimees Avo Põder; valitsuse liikmete hulgast vallavanem Tõnu Aavasalu, tema asendusliikmeks Kalevi Kaur;

lubati Võhma Linnavalitsusel võtta investeerimislaenu Võhma linna tänavate ja Võhma lasteaed Mänguveski õueala täiendavaks remondiks ning AS Võhma ELKO aktsiakapitali suurendamiseks vajalikuks investeeringuks 196 140 eurot tagasimaksetähtajaga 10 aastat, tagasimakse algusega alates 2018. aastast ning refinantseerida Võhma linna olemasolevad laenud: laenulepingute 2015010392 tagasimakse perioodi 5-lt aastalt 10-le, lepingu 2017014250 tagasimakse perioodi 3-lt aastalt 10-le aastale.

Suure-Jaani vallavalitsuses

02.11.2017

Eraldada noorte sporditegevuseks toetust perioodil 1. oktoobrist – 31. detsembrini 2017 MTÜ-le Spordiklubi Tääksi 675 eurot 25 lapse eest ja MTÜ-le Spordiklubi Suure-Jaani United 1728 eurot 64 lapse eest;

lõpetati vanuriga sõlmitud hooldusõe hooldusteenuse osutamise leping;

määrati hooldaja sügava puudega isikule, hooldamise eest makstakse hooldajatoetust 25,57 eurot kuus;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saajate projektide „Ilbaku küla Aruniidu talu omapuhasti rajamine“, „Kärevere küla Jaamaküla tee 51 kanalisatsioonisüsteemi rajamine“, „Lahmuse küla Tasuja talu veetrass“ ja „Päraküla Tiku puurkaevu rajamine“ aruanded koos täitmise eelarvetega;

otsustati tasuda AS'ile Audentes tegevustoetust 42 eurot kuus lapse kohta tagasiulatuvalt 1. septembrist 2017 kuni 2017/2018 õppeaasta lõpuni;

anti nõusolek Suure-Jaani valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

määrati Lõhavere k asuva Ligude katastriüksuse ja Jälevere k asuva Loimuotsa katastriüksuse jagamisel tekkinud uutele katastriüksustele koha-aadressid ja sihtotstarbed;

kinnitati Kõidama Lasteaia Traksik hoolekogu koosseisu Päikesekiirte rühma lastevanemate esindajad Helen Talviste ja Marjel Einulo, Rõõmurullide rühma lastevanemate esindajad Liisa Olesk ja Jaanika Valvik, lasteaiaõpetajate esindaja Eha Kuk ja lasteasutuse pidaja esindaja Liivi Lindemann;

väljastati kaks liikumispuudega isiku parkimiskaarti; väljastati ehitusload Sürgevare k Nurga kinnistul suvila püstitamiseks, Metskülas asuval Miku kinnistule puurkaevu rajamiseks, Suure-Jaani linnas Siimu tee 1 kinnistul asuva elamu-ait-lauda lammutamiseks, Vihi k Antsuõue kinnistul abihooone laiendamiseks ja Tääksi k Sarukse kinnistule puurkaevu rajamiseks;

eraldati tegevusalalt Sport 43. Lehola-Lembitu mängude preemiad: Kildu külele 385 eurot ja Sürgevare külele 125 eurot;

väljastati kasutusluba Vihi k Nurme kinnistule ehitatud tiigi kasutusele võtmiseks;

anti nõusolek Olaf Lääne'le vee erikasutusloa taotlemiseks Kurnuvere külas Villemi kinnistu katastriüksusel 54501:003:0422 asuva Kurnuvere järve paisutamiseks;

jagati riigi poolt eraldatud haridustoetusest reservi jäetud 20 699 eurot õpilaste arvu alusel Olustvere Põhikoolile 3 852 eurot, Suure-Jaani Koolile 13 923 eurot ja Suure-Jaani Gümnaasiumile 2 924 eurot.

07.11.2017

Arvati Vastemõisa Lasteaia Päevalill hoolekogu koosseisust välja lastevanemate esindaja Merve Süvaorg;

väljastati kasutusluba Suure-Jaani I Ringpuistee 13a kinnistule ehitatud elamu kasutusele võtmiseks;

otsustati sõlmida vallale kuuluva Tääksi k asuva Peetsi-Pori tee osa suhtes isikliku kasutusõiguse seadmise leping Elektrilevi OÜ kasuks tehnoarajatise püstitamiseks vastavalt „Väike-Aua mü elektriliitumine Tääksi külas Suure-Jaani vallas Viljandimaal“ tööprojektile nr LP4279. Kasutusõigus seatakse maakaabelliinile, mille kaitsevöönd on 1 m liini teljest mõlemale poole;

väljastati ehitusluba Suure-Jaani I Laial tänaval T1, Nuutre külas Taburi – Nuutre teel T2 ja valguskaabliga liituvatel kinnistutel valguskaabli paigaldamiseks.

14.11.2017

Rahuldati FIE Sirle Sillaste taotlus korraldada 10. detsembril 2017 Suure-Jaani kultuurimaja õues avalik üritus Suure-Jaani Jõululaat;

anti välja Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukirjad Evi Putrolainenile südamega tehtud aastatepikkuse töö eest Lahmuse Kooli õpetaja ja õppejuhina ning valla esindamise eest spordivõistlustel; Riina Mankinile pikaaegse laulutraditsioonide hoidmise eest ja seoses 60. sünnipäevaga, Tiiu Siimule pikaaegse rahvatantsutraditsioonide hoidmise ja arendamise eest ning seoses 60. sünnipäevaga ja ansambli Meelespea laulutraditsiooni hoidmise eest ja seoses 30. tegevusaastaga;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saaja projekti „Metsküla Palitse ja Uuetoa kinnistute juurdepääsutee renoveerimine“ aruanne koos täitmise eelarvega;

muudeti Suure-Jaani kultuurimaja alaeelarvet; anti nõusolek Suure-Jaani valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

lubati sulgeda suveperioodil: Olustvere lasteaed Piilu alates 16. juulist kuni 19. augustini 2018; Suure-Jaani Kooli Vemba ja Täksikute rühmad alates 16. juulist kuni 19. augustini 2018; Suure-Jaani lasteaed Sipsik alates 11. juunist kuni 15. juulini 2018; Kõidama lasteaed Traksik alates 16. juulist kuni 19. augustini 2018; Vastemõisa lasteaed Päevalill alates 09. juulist kuni 12. augustini 2018. Valla suvelasteaiana tegutseb Suure-Jaani lasteaed Sipsik.

eraldati reservfondist: Suure-Jaani Koolile Tääksi koolimaja küttekuludeks 3500 eurot ja Olustvere Põhikoolile Hiina delegatsiooni vastuvõtukulude katteks 2351,60 eurot.

22.11.2017

Määrati hooldaja sügava puudega isikule, hooldamise eest makstakse hooldajatoetust 25,57 eurot kuus;

otsustati tasuda kahe isiku hoolduskulude puuduolev osa; määrati Olustvere al Jaamaküla tee 1 katastriüksuse jagamisel tekkinud uute katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed;

kooskõlastati OÜ Eesti Hõõvellist keskkonnamuudatuste loa taotlus;

eraldati tegevusalalt Seltsitegevus üheksa korda toetust: MTÜle Kildu Külade Ühendus 230 eurot Vastemõisa piirkonna kümne küla ühisnädala korraldamiskulude katteks; MTÜle Üle Küla Selts 500 eurot Üle Rock 2017 korralduskulude osaliseks katteks ja MTÜle Viljandimaa Lasterikkad 100 eurot ühingu 25. sünnipäevaks;

otsustati maksta üheksa korda toetust majanduslikult raskest olukorras olevale 19 isikule ja perele kokku 1013 eurot ja pere-konna sissetulekust mittesõltuvat toetust laste prilliklaaside soetamiseks kahele perele kokku 154 eurot;

kiideti heaks hajaasustuse programmist toetuse saajate projektide „Oksa puurkaevu rajamine“ ja „Lemmakõnnu küla Uue-Saare talu puurkaevu veepuhastusseadmete paigaldamine“ aruanded koos täitmise eelarvetega;

otsustati seada valla munitsipaalomandis olevate Järve tänava, Suure-Jaani paisjärve ja Pärnu tn 4 osade suhtes isikliku kasutusõiguse seadmise leping Elektrilevi OÜ kasuks elektrivõrgu võõrale maale püstitamise tagamiseks. Elektrivõrguga liitumiseks on Leonhard Weiss Energy AS koostanud elektrivarustuse tööprojekti, mille raames projekteeritud õhukaabelliin asub Järve tänaval ja Suure-Jaani paisjärve maaüksustel. Pärnu tn 4 maaüksusele on projekteeritud maakaabelliin ja liitumiskilp. Kaitsevööndi maa-ala suurus kokku on 251 m².

anti nõusolek Suure-Jaani valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

anti nõusolek vee erikasutusloa taotlemiseks Väino Putolainenile Põhjaka k Tiidumäe kinnistul asuva Mähkküla peakraavi paisutamiseks Tiidumäe paisul, OÜle Udumäe vee Võivaku k asuva Jaska oja paisutamiseks Kerita paisul ja Igor Poplavskile Võivaku k Soobliiveski kinnistul asuva Jaska oja paisutamiseks Soobliiveski paisul;

otsustati väljastada ehitusluba Angi külas Õunapuu kinnistule puurkaevu rajamiseks.

Jah, on pisut kurb, et Võhma linnal ei ole enam linnapead – aga haldusreform andis teistsuguse suuna. Oleme vallasine linn. Soovin vallajuhtidele edaspidiseks kindlameelsust, oskust olla koostööaldis ja näha kogu valda.

Neli aastat tagasi, Võhmasse tulles, seadsin eesmärgiks lüüa käed külge nendes valdkondades, kus oli näha arenguvajadust. Noorsootöö oli esmane, mis vajas toetust. Kui lapsed ja noored on hoitud ja tegevustes, siis väheneb ka õppetööst kõrvalejäämine ja hulkumine. Selles valdkonnas ei saavuta tulemusi üleöö. Nüüd, kolm aastat hiljem, võin öelda, et meil on vähenenud koolikohustuse mittetäitmine, ei ole enam aktuaalsed igapäevaselt probleemid laste hulkumistega ja ebaseaduslike tegevustega. Noored veedavad rohkem aega noortetoas ja on loodud noorteaktiiv, kes soovivad noorte elu linnas paremaks muuta. Meie noorsootöötajad on meie enda Võhma kooli endised õpilased.

2013. aastal oli lasteaiaõpetajate palk väga madal. Igal aastal püüdsime vähehaaval palka tõsta ja andsime õpetajatele

täiendavaid puhkusepäevi. Kõik meie hallatavate asutuste töötajad saavad 35 päeva puhkust. See on moodus, kuidas me saime kasvõi natuke oma töötajaid motiveerida – palkade tõstmisele ja ühtlustamisele lisaks.

Meie linna on nende aastatega kolinud peresid, kus on väiksed lapsed. 2015. aastal tuli lasteaiakohtade puudus ja avasime uue rühma. Nüüd on jälle rühmad lapsi täis ja kohtadest hakkab tulema puudus. Ühest küljest on see rõõm, teiselt vajaks jälle lisainvesteeringut.

Oleme igati püüdnud koostööd teha meie mittetulundusühingutega. Aidanud neil projekte kirjutada ja toetanud projektide omaosalustega.

Meie sotsiaalvaldkond vajas restarti. Üks ametnik ei suutnud kogu linna vajadusi katta. Võhmas on 30% elanikkonnast eakad ja see tähendab, et vajadus erinevate teenuste järele on suur. Vaja oli süsteemsemat lähenemist ja tuli leida võimalused riigirahade toomiseks Võhmasse. Kui vaadata sotsiaalhoolekande seadust, siis oleme oma linnas saavutanud münimumi nendest teenustest, mis tegelikult võiks olla. Meie päevakeskuse

käivitamine hallatava asutusena on andnud võimalused tegevusteks mitmetele huvigruppidele, kes seni ei tulnud kodust väljagi, kuid nüüd igapäevaselt tublisti toimetavad.

Meie kommunaalettevõte ELKO on taotlenud erinevaid toetusi Kesklinna Investeeringute keskusest, et korda teha linna vee- ja kanalisatsiooni- ning kaugkütetrassid. Me oleme väga palju investeerinud tänavakatete taastamisse. Oleme püüdnud ka linnakeskkonda kaunimaks muuta. Mitmed läbisõitjad on öelnud, et Võhma on suvel armas oma lilleamplite ja korraliku haljastusega.

Linnas on 17 korterelamut ja ei olnud mitte ühtegi korteriühistut. Suutsime aastaga luua 13 ühistut, mis on väga hea tulemus.

Oleme püüdnud ära kasutada kõik võimalikud lisarahastused erinevate valdkondade arendamiseks:

Haridusvaldkond – väikeprojektid 17 000 eurot ja Võhma kooli ehitamine 2,3 miljonit;

Noorsootöö valdkond – väikeprojektid 30 000 eurot, lisaks huvihariduse raha 47 000 eurot

ja koostööprojekt nelja omavalitsuse peale 89 000 eurot;

Vaba aeg ja kultuur – väikeprojektid 22 000 eurot;

Kommunaalmajandus – vee-, kanalisatsiooni- ja soojatrasside arendamiseks 673 000 eurot;

Sotsiaalvaldkonna investeeringud 30 000 eurot, lisaks teenuste arendamiseks 50 000 eurot;

Mittetulundusühingute projektid – erinevate tegevuste ja investeeringute elluviimiseks 36 000 eurot.

Kokkuvõtteks võib öelda, et nelja aastaga oleme linna toonud ligi miljon eurot erinevateks tegevusteks ja investeeringuteks, lisaks koolimaja ehituseks 2,3 miljonit.

Oleme iga päev meie väikeses linnas töötanud selle nimel, et linnaelanikel oleks siin hea elada. Mina tunnen uhkust oma töötajate üle ja tean, et kõik mida me ühiselt tegime, oli kindlas usus, et seda oli vaja.

Viimase kolme kuu sündmused ei olnud meeldivad. Kahjuks tuleb elus ette olukordi, milleks sa ei ole valmis. Ma poleks eales uskunud, et töötaja, keda sa 100% usaldad, võib olla varas. Ma soovin väga,

et keegi teist ei peaks elama üle seda tunnet, seda olukorda, kui sa avastad kaastöötaja varguse. See on raske kõigile, kogu kollektiivile. Aga mul on heameel, et ma selle avastasin ja süüdlane oma karistuse saab ning linnale puuduolev raha, mida ta 8 aasta jooksul varastas, saab tagastatud.

Mis ma õppisin selle nelja aastaga?

Esimene õppetund: usalda aga kontrolli. Kui sa eeldad, et töötaja, kes on 20 aastat oma tööd teinud ja eelarvet tasakaalu pannud, teeb oma tööd hästi, siis sa ei kontrolli iga minut igat numbrit üle. Sa usaldad.

Teine õppetund: sinu ümber on väga palju inimesi, kes alati käe külge löövad ja on nõus kaasa tegutsema – toetavad.

Kolmas õppetund: ära taha kõiki töid ise ära teha, selleks ju töötajad ongi.

Neljas õppetund: raskest olukorras näed, keda saad usaldada, kes pakub abikäe ja kes selja keerab.

Tean, et kuigi, Võhmal on hetkel finantsraskused, seoses eelarve koostamisel tehtud veaga, siis kõik investeeringud, mis me oleme teinud, on läinud asja ette ja neid on linnaelanikel vaja.

Me ei ole maksumaksja raha niisama laristanud, vaid see kõik on läinud investeeringuteks või teenuste arendamiseks. Hetkeolukorrale püüame koos uue Põhja-Sakala vallaga leida lahendused. Esimesed sammud selleks on tehtud.

Ja oma valijatele ütlen, et ma pole teid tüssanud, nii nagu ajaleht „Sakala“ väitis. Te valisite mind volikogusse ja sinna ma ka jään ning püüan seista Võhma linna heaolu eest.

Aitäh teile, linnarahvas! Kohtume veel!

Lõpetan Doris Kareva sõnadega:

Ära oota teistelt liig palju.
Ära nõua endalt liig vähe.
Lihtne mõte, läte või lähe: elu on nagu on.
Sina oled nagu sa oled.
Ära ahasta ja ära parasta, kui pole parata.
Tee, mida teha annab – see on tee, mis sind kannab.

ANNELI SIIMUSSAAR
Viimane Võhma linnapea

Suure-Jaani vallavalitsuses

27.11.2017

Võeti vastu Põhja-Sakala Vallavalitsuse teenistujate värbamise ja valiku kord.

29.11.2017

Otsustati tasuda Pärnu Spordikoolile Suure-Jaani valla lapse kohamaks tagasiulatuvalt 1. septembrist 2017 kuni õppeaasta lõpuni;

eraldati tegevusalalt Sport ühekordset toetust Marika Petersonile 200 eurot Portugalis kevadises treeninglaagris osalemise kulude katteks;

eraldati tegevusalalt Seltsitegevus täiendavalt ühekordset toetust MTÜle Viljandimaa Lasterikkad 200 eurot ühingu 25. sünnipäevaks;

otsustati eraldada ja välja maksta KOPi projekti „Me jätame jälje“ kaasfinantseering 130 eurot MTÜle Kuhjvere Küla Selts;

anti nõusolek Suure-Jaani valla korraldatud jäätmeveo tingimuste muutmiseks kahele jäätmevaldajale;

jäeti Suure-Jaani Kooli hoolekogu koosseisu kinnitamata Aino Viinapuu, sest ta ei ole Suure-Jaani Kooli lapsevanem, vilistlane ega kooli toetava organisatsiooni esindaja. Kinnitati Suure-Jaani Kooli hoolekogu koosseisus: lastevanemate esindajad Reiko Sülla, Suure-Jaani tegutsemiskoht; Evelyn Härm, Suure-Jaani tegutsemiskoht; Marlen Silm, Suure-Jaani tegutsemiskoht; Silver Simuste, Suure-Jaani tegutsemiskoht; Eneli Kaugerand, Suure-Jaani tegutsemiskoht; Vahur Vingisaar, Sürgavere tegutsemiskoht; Urmas Kibe, Tääksi tegutsemiskoht; Meelis Issak, Vastemõisa tegutsemiskoht; Vika Parts, lasteaiarühmade vanemate esindaja ning õpetajate esindajad Merilin Luuk, lasteaiaõpetajate esindaja ja Ene Adams, õpetajate esindaja;

otsustati maksta Suure-Jaani valla sportlastele preemiat: Tiit Vunkile 600 eurot neto – teine koht sudokude lahendamise XII maailmameistrivõistlustel; Kermo Randmäele 400 eurot neto - hõbemedal neljapaadi koosseisus Poolas Kruszwicas toimunud U-23 vanuseklassi Euroopa meistrivõistlustel. Preemiate maksmiseks eraldati reservfondist Spordi alaeelarvesse 1735 eurot.

*Taas jõuluaeg meil meeli köidab
ja tubades küünalde lõõm.
Las hinge ja südant läidab
hoolius rahu ja rõõm.*

*Suur tänu Ago Vingissarile, Arno Joemaale ja autojuhit Jüri Smirnovile,
kes on osutanud abi oma tehnikaga linna jõulupuu toomisel.*

*Täname kõiki meie koostööpartnereid!
Soovime rahumeelset jõuluaega ja meeldivat uut aastat!*

AS Võhma ELKO kollektiiv

TALVINE TEEHOOLDUS kuni 30.04.2018				
KÜLA/ALEVIKU/LINNA NIMETUS	TALIHOOLDUSTÖÖDE TEOSTAJA	KONTAKTISIK	E-POST	TELEFON
Aimla, Kuhjavere, Riiassaare	Jaan Reineri Siimu talu	Jaan Reiner	jaan.reiner@mail.ee	5646 0228
Võhmassaare, Navesti, Reegoldi, Taevere	Sakala Mahetalu OÜ	Mikk Reier	sakalatalu@gmail.com	510 4521
Ülde, Tääksi, Mäeküla, Võivaku, Mudiste	Peep Rink	Peep Rink	kibakumetsa@hotmail.ee	514 6911
Jaska, Kurnuvere, Kärevere, Kuiavere	Jargo Kundla	Jargo Kundla	jargo.kundla@mail.ee	5360 6225
Sürgavere, Kerita, Munsu, Kabila, Epra	Tuurmaa OÜ	Veiko Tuurmaa	info@tuurmaa.ee	5811 8322
Vastemõisa, Kobruvere, Metsküla, Ivaski, Kildu, Ilbaku, Lemmakõnnu, Paelama, Sandra	FIE Ingar Elbing Kingo Talu	Ingar Elbing	ingarelbing@gmail.com	506 8529
Tällevere, Nuutre, Lahmuse, Jälevere, Kõidama, Lõhavere	Sakala Mahetalu OÜ	Mikk Reier	sakalatalu@gmail.com	510 4521
Päraküla, Võlli. Arjadi, Kibaru, Ängi	Osaühing SJ Trans	Sivar Joandi	sivar.joandi@mail.ee	5645 8492
Kootsi, Karjasoo, Vihi, Rääka, Põhjaka	Osaühing SJ Trans	Sivar Joandi	sivar.joandi@mail.ee	5645 8492
Suure-Jaani linn	AS Suure-Jaani Haldus	Aivar Veeperv	haldus@suure-jaani.ee	515 7662
Olustvere alevik	AS Suure-Jaani Haldus	Aivar Veeperv	haldus@suure-jaani.ee	515 7662
Suure-Jaani piirkond		Are Aua	are.aua@suure-jaani.ee	437 4445, 514 9195
Kõo piirkond		Tarmo Riisk		521 5310
Võhma	Võhma Elko AS			437 7329, 5883 6524
Iia, Tipu	FIE Aare Kolk	Aare Kolk	aare.kolk@mail.ee	516 7591
Kõpu piirkond (v.a Iia ja Tipu küla)	Kõpu PM OÜ	Ado Sisask	kopupm@hotmail.ee	528 8472

Vallakodanik tahab teada

Mis Võhmas toimub?

Põhja-Sakala valla inimesed on maakonnalehest Sakala juba mitmel korral lugenud, et Võhma linna 2017. aasta eelarves on pea-aegu veerandmiljoniline viga – ja seda kahjuks nii, et tegelikult tehtud kulud ei kajastu eelarves, st nende kulude tegemiseks vahendeid ei olnud.

22. novembri Sakalas püüab Võhma linnapea Anneli Siimussaar selgitada, kuidas võis 1,8 miljoni suuruse eelarve juures nii suur viga tekkida, ja ütleb, et ta ei astu tagasi, vaid tahab olukorrale lahendust leida. Paari päeva pärast – 1. detsembrist 2017 – vabastatakse Võhma linnapea ning Kõpu, Kõo ja Suure-Jaani vallavanemad volituste lõppemise tõttu ametist ning kõigi nende omavalitsuste varad tulevad üle Põhja-Sakala vallale.

Tõnu Aavasalu, teie olete Põhja-Sakala vallavanem. Mis saab edasi? Kas Võhma on juba lahenduse leidnud?

Endise nelja omavalitsuse: Võhma linnavalitsuse, Kõo, Kõpu ja Suure-Jaani vallavalitsuste õigusjärglane on Põhja-Sakala vallavalitsus. Kõik tulud ja kohustused lähevad seega üle uuele omavalitsusele. Milline on olukord ühes või teises omavalitsuses, saame täpselt teada detsemb-

ris, kui tööd alustab uus, Põhja-Sakala vallavalitsus. Loodame, et tänased juhid on aumehed, kes teevad otsuseid lähtuvalt arengukavadest ja kehtivast eelarvest. Detsembris on vaja koostada ühine eelarve ja meie kulud-tulud tuleb tasakaalu saada.

Kas olete jõudnud Võhmas toimunud täpselt aru saada ja milliseid lahendusi näete? Sakalat lugedes jääb arusaamatuks isegi eelarvepuudujäägi suurus, sest kirjas on ka selline Anneli Siimussaare selgitus: „Lihtsalt öeldes on üleval võlad eelmisest aastast ligi 100 000 eurot, planeerimata, kuid tehtud investeerimiskulusid enam kui 127 000 eurot ja olematut laekumist 167 000 eurot (kokku 394 000 eurot – Toimetus)“.

Kas puudujääk tekis igapäevasest üle jõu elamisest või tehti investeeringuid, milleks vahendeid ei olnud planeeritud? Palun selgitage inimestele, millises olukorras oleme hetkel, kui alustab tööd Põhja-Sakala Vallavalitsus ja kuidas on võimalik edasi minna?

Võhma olukord on muretekitav. Rahandusministeerium tundis huvi, kuidas Võhma linn suudab majandada oma laenusid ja kuidas saab hakkama koolimaja rekonstrueerimisega. See telefonikõne oli

tõsine signaal, mille järel võtsin ühendust Võhma linna juhtidega. Võhma linnavalitsus ja volikogu asusid ise asjaga tegelema.

Minu hinnangul on tehtud järgmised möödalaskestused:

1. Võhma linna 2017. aasta eelarve ei olnud tegelikult tasakaalus, st tulud ja kulud ei olnud eelarves kajastatud realistlikult. Tulude poolele oli kirjutatud sisse summasid, mida aasta jooksul ei pidanudki laekuma.

2. Linnavalitsus tegi 2017. aastal täiendavaid investeeringuid, mida ei olnud kajastatud eelarves ja milleks puudus rahaline kate.

3. Samas olid tekkinud 2016. aastast võlad, mis olid tasumata ja millele ei pööratud tähelepanu – isegi mitte audiitor (Võhma ELKO-le ja tasumata arvel-duskrediit).

4. Raamatupidaja tegi ülekandeid isiklikuks otstarbeks, mida samuti ei olnud ette nähtud.

Tänane olukord on vaja lahendada. Lepingud on sõlmitud, tööd tehtud ja tööde tegijad ootavad tasu. Võhma inimesed on saanud tänavad korda, vee- ja kanalitrassid samuti, mis on aga tehtud eelarvet mitte arvestades. Põhja-Sakala vallavolikogul ei ole palju võimalusi. Võhma linnavalitsuse ebaseaduslikud

otsused tuleb teha seaduslikuks – muuta Võhma linna eelarvet ja võtta nende investeeringute eest tasumiseks laenu.

Teiste valla piirkondade inimesed on küsinud: kas nüüd peame meie Võhma puudujäägi kinni maksma?

Igal piirkonnal on oma arengukava ja tegevused uues vallas peavad nendega arvestama. Võhma puhul on tulevikus vaja kindlasti rekonstrueerida koolihoone, mille tarvis on olemas rahastusotsus riigilt. Muid investeeringuid Võhma piirkonda ei saa lähiajal kahjuks seoses käesoleva aasta üleinvesteeringutega teha. Teiste piirkondade tegevusi see üldiselt ei mõjuta.

Mida ütlete Võhma inimestele? Kas tekkinud olukorra eest peaks poliitilise vastutuse võtma?

Kindlasti on vaja asjad rahvale ausalt ja arusaadavalt selgeks rääkida. Poliitilist vastutust saavad asjaosalised ise võtta, seda ei saa kellelegi panna.

28.11.2017

Küsis Leili Kuusk, vastas Põhja-Sakala vallavanem Tõnu Aavasalu

Vallakodanik kirjutab

Kallid kaaslinlased, Võhma linna elanikud!

Juba mõnda aega kütab kirgi ja kisub pinget üles nimi Võhma linnavalitsus – ja mitte ainult linnavalitsus, vaid täpsemalt raamatupidaja – ja palju enam veel linnapea. Järjest teravamaks lähevad arutelud ja arvamused meie linnapeast.

Minu arvamus järgi on temast järele jäänud ainult luukere. Igaüks, kes on oma suurest õelusest või iseenda tarkusest sellest lintsimisest osa võtnud, on saanud paraja kondi hammaste vahele. Igatahes nüüd küll need kondid säravad ja on korrektselt ning kõrgekvaliteediliselt töödeldud.

Ma ei usu, et keegi teist ei mäleta, millised olid meie linna tänavad ja haljasalad enne seda, kui linna etteotsa astus see habras naine. Vast mäletate poriseid tänavaid ning umbrohtu lokaalid haljasalasid ja teepervi? Ometi valitsesid sel ajal linna võimekad, targad ja ausad mehed.

Vähemalt minul ja ma loodan, et ka kõigil linnakodanikel, on huvitav teada, millises mahus ja rahalises väeringus on tehtud selle naise taktikepi all heakorrad? Igatahes linn on ilus oma asfalteeritud tänavate ja kõnniteedega ning heakorradestatud haljasaladega.

Las igaüks võtab oma arengu, intelligentsi ja harituse tasemest lähtudes malaka. Olgu see malakas, millega ta materdab, just täpselt nii suur ja valus, nagu ta õigeks peab.

Igatahes minul jääb küll õhku rippuma küsimus – kus olid need kontrollid ja audiitorid, kes kõik bilansid, aruanded ja andmed läbi vaatasid ja läbi töötasid – kes kõik need allkirjastasid ja vastavad kiitvad otsused tegid? Miks ei ole ühegi nende nime nimetatud ega avaldatud? Miks lasti sellised apsakad läbi?

Kui juba, siis juba! Tahaks neid rahanumbreid ka teada, mis sellise praagi eest küsiti. Miks meedia seda ei avalikusta? Nii et asi ei ole siiski ühetahuline – paistab, et on veel varjukulgi ning peksupink peaks antud juhul olema hoopis pikem ja värvikam.

VIIVE VELSIMÄE

MUUDATUS KÕO PIIRKONNA VEEMAJANDUSES

1. jaanuarist 2018 hakkab Kõo ja Koksvere piirkonnas vee- ja kanalisatsiooniteenust osutama Võhma ELKO AS. Lepingud teenuse pakkuja ja kasutaja vahel sõlmitakse kinnistupõhiselt. Lepinguprojektid saadetakse igale kinnistule detsembrikuu jooksul. Edaspidi paigutab ELKO AS igasse majja ühe veemöödja ja saadab kinnistule ühe arve. Igal kinnistul peab olema esindaja, kelle kaudu arveldamine toimuma hakkab. Teenuse hind jääb esialgu samaks. Kõo küla uus vee- ja kanalisatsioonitrassi projekt on valmis. Ehitaja leidmiseks korraldatakse riigihange ja ehitisperiood on planeeritud 2018. aastasse ning tööd peaks lõppema sama aasta sügisel. Rekonstrueerimisele lähevad peatrassid, majaühendusi ei rekonstrueerita (v.a kui muutub peatrasside asukoht), reeglina ühendatakse uus trass vanaga kinnistu piiril.

KULDAR KIPPER Võhma ELKO AS juhataja

Võhma linnavalitsuse istungitel

6. november

A. Siimussaar tutvustas mittetulundusühingute esitatud tegevustoetuste taotlusi 2018. a eelarvesse. Taotlused on esitanud SK Võhma, Võhma aiandusselts Kanarbik ja Võhma Vaba Aja Selts.

Otsustati: arvestada 2018. a eelarves järgmiste Võhma linna mittetulundusühingute tegevuste toetamiseks kokku 4920 euroga:

1) SK Võhma kokku 850 € (s.h petang: 7 karikasarja etapp 350, meistrivõistlused (individuaalsed, duodele, triodele) 150, laste võistlused (3 etappi) 150, ümber Võhma jooksu korraldus 130, terviseraja maratoni korraldus 70);

2) Võhma Vaba Aja Selts kokku 3470 € (s.h käsitöötuba 500, tegevustoetus 500, puhkeala rajamine Terviseparki 2470);

3) Võhma aiandusselts Kanarbik kokku 600 € (s.h sügislaad Võhma Juurikas 2018, VAS Kanarbik teabepäevad 2018, Lillepäev 2018).

Võhma Vaba Aja Selts taotleb tasuta rendile võtta linnavalitsuse I korruse koosolekute saali (Tallinna tn 15), kuna seni kasutusel olev ruum vaba aja keskuses (Kauba tn 1) on aktiivsema külastatavuse tõttu osutunud väikeseks.

Otsustati: kuni pole teada teenuskeskuse ruumide kasutamise vajadus, ei ole võimalik saali välja üürida.

A. Siimussaar tutvustas:

1) Võhma aiandusseltsi Kanarbik esitatud toetuse (sügislaad Võhma Juurikas) kasutamise aruannet.

Otsustati: raha on kulutatud sihipäraselt, aruanne lisatakse istungi lisamaterjalide juurde.

2) Võhma Vaba Aja Seltsi esitatud tegevustoetuse kasutamise aruannet seisuga 01.11.2017.

Otsustati: raha on kulutatud sihipäraselt, aruanne lisatakse istungi lisamaterjalide juurde.

Otsustati osutada koduteenuseid ühele isikule, seada ühele isikule hooldus ning määrata hooldaja, anda üürile ühetoaline sotsiaalkorter ühele isikule tähtajaliselt kuni 31.05.2018. Otsustati nõustuda jäätmete veosagedusega 1 kord

12 nädala jooksul ühest jäätmetekkekohast 20.11.2017 kuni 31.03.2020.

Otsustati väljastada kasutusluba Staadioni, Veski tn 12, Veski tänav kinnistutel püstitatud välisvalgustus süsteemi (ehitisregistri kood 220830637) kasutusele võtmiseks.

20. november

Kinnitati linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanek linna eelarvest sotsiaaltoetuste maksmise kohta ning otsustati:

- maksta ühekordset toetust neljale avalduse esitanule kogusummas 300 eurot;
- maksta küttetoetust ühele avalduse esitanule summas 80 eurot;
- kinnitada linnaeelarvest makstava lasteaia toidurahatoetuse suuruseks oktoobrikuus kokku 205,20 eurot 12 taotlejale;
- mitte maksta linna eelarvest ühekordset toetust kahele isikule.

Kooskõlastati lasteaed Mänguveski pedagoogilise personali põhipuhkuse (42) pikendamine 2018. aastal 14 kalendripäeva ja õpetaja abide ning majandamist abistava personali põhipuhkuste (28) pikendamine 7 kalendripäeva võrra järgmiselt:

1) pedagoogiline personal (õpetaja, direktor) – lisapuhkus 14 kalendripäeva (kokku 56);

2) õpetaja abi ja majandamist abistav personal – lisapuhkus 7 kalendripäeva (kokku 35).

Kooskõlastati ja otsustati anda õigusaktides sätestatud põhipuhkusele lisaks puhkuste ajakavas ettenähtud või tööandja esindaja ja töötaja kokkulepitud ajal täiendavat puhkust 2018. aastal ametiasutuse hallatavate asutuste töötajatele järgmiselt:

- 1) Võhma Vaba Aja Keskuse personal – 7 kalendripäeva;
- 2) Võhma linnaraamatukogu personal – 7 kalendripäeva;
- 3) Võhma päevakeskuse personal – 7 kalendripäeva;
- 4) Võhma linnavalitsuse abipersonal (koristaja) – 7 kalendripäeva.

27. november

Kinnitati Põhja-Sakala vallavalitsuse teenistujate värbamise ja valiku kord, millega kehtestatakse ametiasutuse ametnike ja töötajate värbamise ja valiku põhimõtted ning korraldus.

Kooskõlastati Võhma lasteaia Mänguveski sisehindamise aruanne 2016/2017. õ-a kohta.

Kinnitati linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanek linna eelarvest sotsiaaltoetuste maksmise kohta ning otsustati kinnitada linnaeelarvest lasteaia toidurahatoetus seitsmeks kuuks kahele taotlejale.

Otsustati korraldada tugisikuteenuse osutamine ühele lapsele Võhma Koolis tööpäevadel ajavahemikul 01.12.2017 kuni 31.05.2018. Tugisikuteenust rahastatakse riiklikust tasandusfondist Võhma linna eelarvesse laekunud vahenditest.

Otsustati lühendada alla 16-aastaste alaealiste öist liikumispiirangut 1,5 tunni võrra, s.t keelatud on ilma täiskasvanud saatjata avalikes kohtades viibida 23. detsembril 2017 kella 00.30–06.00.

Moodustati varude, materiaalse põhivara, sularaha ja nõuete aastainventuuride tegemiseks inventeerimiskomisjonid:

1) Võhma linnavalitsus, Võhma linnaraamatukogu, Võhma Vaba Aja Keskus ja Võhma päevakeskus: komisjoni esimees Kaja Notta, liikmed Angela Härn ja Lea Ibrus.

2) Võhma kool: komisjoni esimees Silva Murik, liikmed Kairi Laane ja Ly Udikas.

3) Võhma lasteaed Mänguveski: komisjoni esimees Ülle Helü, liige Lia Ots.

Inventuur teha seisuga 30. november 2017. Inventuurimis-nimekirjad ja ettepanekud lootusetute võlgnevuste mahakandmiseks esitada raamatupidamisele kolme päeva jooksul peale inventuuri teostamist, kuid mitte hiljem kui 20. detsembriks 2017. Inventuuride õigeaegse ja kvaliteetse läbiviimise eest vastutavad asutuste juhid.

Allikas: linnavalitsuse istungite protokollid ja õigusaktid

Sissetulekud hakkavad mõjutama maksuvaba tulu suurust

2018. aastal muutuvad oluliselt maksuvaba tulu arvestamise põhimõtted. Seni kehtis kõigile füüsilistele isikutele aastas üks kindel maksuvaba tulu määr (2017. a oli see 2160 eurot, ehk 180 eurot kuus), lisaks täiendav maksuvaba tulu pensionidele ja tööõnnetushüvitistele. 2018. aastast hakkab üldine maksuvaba tulu määr olema 6000 eurot aastas ehk 500 eurot kuus, täiendavat maksuvaba tulu pensionitele ja tööõnnetushüvitistele enam ei ole.

Tulude suurus ja maksuvaba tulu 2018. aastal

2018. aastast hakkab maksuvaba tulu summa sõltuma isiku aastatulu suurusest ning võib olla väga erinev.

Inimestele, kelle tulu on alla 14 400 euro aastas (alla 1200 euro kuus), on ette nähtud maksimaalne maksuvaba tulu 6000 eurot aastas (500 eurot kuus).

Kõigile inimestele, kelle tulud jäävad vahemikku 14 400–25 200 eurot aastas (1200–2100 eurot kuus), leitakse personaalne maksuvaba tulu valemi alusel. Aastase maksuvaba tulu valem: $6000 - 6000 / 10800 \times (\text{aastatulu summa} - 14400)$.

Nii näiteks arvutatakse aastatuluga 15 600 eurot maksuvaba tulu 5333 eurot järgmiselt:

1. $15\,600 - 14\,400 = 1200$

2. $2.6000 \div 10\,800 = 0,55556$

3. $0,55556 \times 1200 = 666,67$

4. $6000 - 666,67 = 5333,33$

eurot

Inimestele, kelle tulu on üle 25 200 euro aastas (üle 2100 euro kuus), ei ole maksuvaba tulu ette nähtud.

Aastatulu

Maksuvaba tulu summa arvutamisel võetakse aluseks kõik aasta jooksul saadud tulumaksuga maksustatavad tulud. Aastatuluna arvestatakse palk, preemia, puhkusetasu (sh täiendavad lisapuhkused), juhatuse liikme tasu, võlaõiguslike lepingute alusel saadud tasud, vanemahüvitis, haigus hüvitis, pension (vanaduspension, töövõimetuspension, eripensionid, toltjakaotuspension), maksustatav toetus (nt PRIA poolt makstav pindalatoetus), ettevõtlustulu, välismaalt saadud tulu, kasu vara võõrandamisest (metsamaterjali ja kasvava metsa raieõiguse müük, kinnisasjade müük, väärtpaberite müük), rendi- ja üüritulu, intress, maksustatav stipendium, jne., samuti dividendid ja muud osakapitali väljamaksed, millelt maksab tulumaksu ära äriühing.

Aastatuluna ei võeta arvesse maksuvabasid tulusid nt eluaseme müük, omandireformi käigus tagastatud vara müük, kasutatud asjade müük (sh auto), maksuvaba stipendium, maksuvabad toetused (lastetoetus, toimetulekutoetus, puuetega inimeste toetus, töövõimetoetus), elatis, lähetuse päevarahajms.

Uus maksuarvestuse süsteem eeldab, et iga inimene ise peaks senisest rohkem juba aasta kestel pöörama tähele-

panu sellele, milliseks kujuneb tema aastane tulu ja kuidas see mõjutab tema poolt makstavat tulumaksu.

Et tulusid deklareerima asudes oleks vähem üllatusi, peaksid inimesed juba 2017. a lõpus mõtlema läbi oma järgmise aasta igakuised tulud ning võimalikud muud tulud (metsa müük, väärtpaberid, dividendid, PRIA toetus, üüritulud jmt) ning tegema eeldatava aastatulu põhjal otsuse igakuise maksuvaba tulu kohta.

Maksuvaba tulu avaldus

Aasta kestel rakendatakse maksuvaba tulu kuupõhiselt-tulumaksu kinnipidaja (väljamakse tegija) poolt. Maksuvaba tulu summa arvutatakse vastavalt brutotöötasu (arvestatud töötasu, millelt peetakse kinni tulumaks, töötuskindlustus- ja kogumispensioni makse) või muu väljamakse brutosumma suuruslele.

Väljamakse tegijal on õigus rakendada maksuvaba tulu ainult siis, kui inimene on esitanud vastava avalduse. Maksuvaba tulu saab rakendada ainult üks tulumaksu kinnipidaja, taoline põhimõte kehtib ka praegu. Inimestel, kes töötavad mitmes töökohas või kes töötavad ja saavad pensioni, tuleb teha valik, kellele maksuvaba tulu avaldus esitada.

Soovitav on esitada üks avaldus terveks aastaks. Vajadusel saab aasta jooksul avalduse tagasi võtta või muuta avaldusel olevat maksuvaba tulu summat. Maksuvaba tulu summat võib muuta üks kord kuus, kuid igakuiselt avalduste esitamine ei ole mõttekas.

• Kui aastatulu on kuni 14 400 eurot (kuus kuni 1200 eurot) või aastatulu on suurem, aga ainult üks väljamakse tegija ja muid tulusid ei ole ette näha võib esitada avalduse kuhu on märgitud „arvestada maksuvaba tulu“.

Sellise avalduse korral arvestab väljamakse tegija maksuvaba tulu seadusejärgses määras. Maksimaalne maksuvaba tulu kuus 500 eurot ning seda saab arvesse võtta kuni 1200 eurose tulu puhul. Nendele, kelle tulu on üle 2100 euro kuus, ei ole maksuvaba tulu üldse ette nähtud. Kui sissetulekud on kuus 1200 – 2100 eurot, siis arvutatakse maksuvaba tulu valemi järgi: $500 - 500 \div 900 \times (\text{väljamakse} - 1200)$. Mida suurem on tulu,

seda väiksemat maksuvaba tulu saab rakendada nt 1300 eurosetöötasu puhul on maksuvaba 444,44 eurot kuus, 1500 eurose töötasu puhul 333,33 eurot jne.

Seni esitatud avaldused maksuvaba tulu rakendamiseks jäävad kehtima ning väljamaksete tegijad (tööandjad, Sotsiaalkindlustusamet), kellele need avaldused on esitatud, arvestavad tulumaksu kinnipidamisel seadusejärgse maksimaalse maksuvaba tuluga. Silmas tuleb pidada aga seda, et tulumaksu kinnipidaja saab arvestada üksnes enda poolt tehtavate väljamaksetega, inimese teisi sissetulekuid ta ei tea ja nii võib tekkida olukord, kus järgmisel aastal tuleb inimesel tulumaksu juurde maksta.

• Kui sissetulekuid on erinevatest allikatest ning tulu jääb vahemikku 14 400 kuni 25 200 eurot aastas (1200 kuni 2100 eurot kuus), siis peaks esitama avalduse, kus on näidatud konkreetne maksuvaba tulu summa.

Näiteks saab brutotöötasu 800 eurot kuus ning pensioni 500 eurot kuus, tulud kuus on 1300 eurot. Olenemata sellest, kummale väljamakse tegijale ta on varasemalt maksuvaba tulu avalduse esitanud, peaks ta tegema uue avalduse, milles näidata maksuvaba tulu summaks maksimaalselt 444 eurot. Kui juba esitatud avaldust mitte muuta, siis saab väljamakse tegija rakendada 500 eurost maksuvaba tulu. Töötaja aastatulu kokku on aga suurem kui 14 400 eurot, seega temale ettenähtud maksuvaba tulu ei ole mitte 6000 eurot vaid 5333,33 aastaks. ja tuludeklaratsiooni alusel tuleks järgmisel aastal tulumaksu juurde maksta. Kui ta teab, et saab aasta jooksul veel lisaks maksustatavaid tulusid (nt üüritulu või PRIA-st ühtse pindalatoetust), siis tuleks ka see tulumaksuvaba tulu rakendamise avalduses arvesse võtta.

Aasta lõpliku maksuvaba tulu kujunemist hakkavad mõjutama ka dividendid. Näiteks, töötasu- ja/või juhatuse liikme tasu aastas kokku 12 000 eurot, dividendid 5000 eurot. Aasta tuluga 17 000 eurot on ettenähtud maksuvaba tulu 4555 eurot. Kui aasta jooksul arvestati maksuvaba 500 kuus, siis tuludeklaratsioonis tuleb töötasu pealt tulumaksu juurde maksta.

• Kui kuusissetulekud lähevad 2100 eurole või ületavad seda, peaks esitama avalduse, et maksuvaba tulu üldse ei rakendataks.

Sellise avalduse esitamine tuleb kasuks ka neile, kelle aastatulu on keeruline prognoosida või kellel on plaanis teha vara võõrandamise tehinguid ning aastatulu võib tulla suurem kui 25 200 eurot.

Näiteks kui inimene, kes saab 2018. a brutotöötasu 800 eurot kuus, müüb vara (kinnistu või metsamaterjal) ja saab kasu summas 20 000, seega on tema aastatulu kokku 29 600 eurot ning maksuvaba tulu 0 eurot. Kui sellise tehingu toimumine on juba ette teada, siis on soovitatav esitada avaldus üldse mitte maksuvaba tulu rakendada. Kui tulu saamine ei olnud ette teada, siis võiks aasta kestel maksuvaba tulu arvestamise avalduse tagasi võtta, et hiljem tuludeklaratsiooni alusel makstav summa oleks väiksem.

Inimese lõplik maksuvaba tulu suurus selgub järgmisel aastal tuludeklaratsiooni esitamisel. Igakuine maksuarvestus ei anna enam kõigil juhtudel sama tulemust, mis aastapõhine maksuarvestus.

Kui maksuvaba tulu on rakendatud igakuiselt suuremas summas, kui tulud kokku võimaldavad, siis tuleb tuludeklaratsiooni alusel tulumaksu juurde maksta.

Kui tulumaksu kinnipidamisel ei ole maksuvaba tulu arvesse võetud või ei ole seda kogu aasta ulatuses ära kasutatud, siis saab inimene tuludeklaratsiooni alusel enammaksitud tulumaksu tagasi.

Maksu- ja Tolliamet loob E-maksuametisse uue lahenduse „Minu sissetulekud“, et inimesed saaksid olla kursis oma maksuvaba tulu kasutamise ja võimaliku täiendava maksukohustusega, mis tuludeklaratsiooni alusel tekib. Praegu on võimalik väljamakseid ja maksuvaba tulu kasutamist näha e-maksuameti/e-tolli rubriigist „Töötamine ja väljamaksed“, > „TSD koon-dandmed“ > „Väljamaksete andmete vaatamine“.

Teavet muudatustest ning muud maksualast infot leiab Maksu- ja Tolliameti kodulehelt <https://www.emta.ee/et/eraklient>

KATRIN SIMUL
Maksu- ja Tolliameti teenindusosakonna Põlva büroojuht

Ettevõtluskoo sütitas noortes ideid

Ott Kiivikas noorte ees. FOTO: Mati Adamson

Põhja-Viljandimaa koostöögrupi tegevuskava raames toimus noortele ettevõtluskoo, mille raames said erinevates tegevustes osaleda nii Suure-Jaani, Kõo, Võhma kui ka Imavere noored. Ettevõtluskonverentsi noortehommikul inspireerisid noori Riin Bonder ja Ott Kiivikas. 170 noort kuulaskid huviga ettekandeid, mis tulevikule mõeldes kindlasti igapähele neist kasuks tulevad. Oma esimesi saavutusi ettevõtlusvaldkonnas tutvustasid Suure-Jaani kooli algklassilapsed ning noortekonkursil „Põhja-Sakala valla meene“ osalenud noored esitlesid pakutavaid uusi meeneid, mida valla külalistele kinkida saaks. Saja eurose kinkekaardiga autasustati nii žürii kui publiku lemmik-meene autoreid. Rahvahääletusel kogus enim toetust korduvkasutatav pudel ning žürii lemmikuks osutus puidust valmistatud kommikarp koos maiustustega. Pudel autoriteks olid Suure-Jaani kooli kaheksanda klassi õpilased Merilin Tkatsenko, Sanda Liir ja Raneli Sonk. Kommikarbi ideega tulid aga välja Suure-Jaani gümnaasiumi üheteistkümnenda klassi õpilased Laura Lüll, Kerli Pelt ja Carolyn Puiste. Lisaks pudelile ja kommikarbile osalesid konkursil Põhja-Sakala motiiviga tassialus, padi, minihaabjas, keraamiline seinaplaat, peapael ja tilguti.

Väga elavat huvi pakkusid osalejatele ka ettevõtete külastused. Noortele tutvustasid oma igapäevatööd ja tegemisi Võhma Valgusevabrik, OÜ Eesti Hõõvelliist ja Mangeni PM OÜ.

Ettevõtluskoo tähtsündmuseks kujunes 10. novembril toimunud Ideeöö, mis kestis töepoolsest õhtul kella kaheksast hommikul kaheksani, seega magamiseks polnud kellelgi mahti. Omavaheliste tutvumismängudega alustanud Urmo Reitav aitas 25 noorel keskenduda „kastist väljas“ mõtlemisele ning valmistuda ajurünnakuks. Tauno Tilk rääkis õpilasfirmadest nii meie valla koolides kui kaugemalgi. Aino Viinapuu tutvustas ettevõtlusfondi noortele ning seejärel said noored ise välja pakkuda fondi konkursitingimusi. Rühmatööde esitlemise ja väikese vaimuturgutuse järel tuli noorte ette Rita Raadik, kes jagas praktilist kogemuslugu toimivast õpilasfirmast. Oma elust ja tegutsemisest ettevõtjana rääkis noortele ka Aivar Paas. Pärast temaatilist ööfilmi algas aga hullude ideede ajurünnak. Ainuüksi idee väljamõtlemisest sugugi ei piisanud – noortel tuli Imre Annuse kaamera ees ka oma ideed tutvustada ning keerukatele küsimustele vastates idee nutikust tõestada. Kogenud kaameramehe sisukas tagasiside andis noortele hea võimaluse asjatundlikke soovitusi kõrva taha panna. Tagasiside ideeööle oli igatahes väga positiivne ning loodame väga, et järgmisel aastal noortele avatavasse ettevõtlusfondi esitatakse väärt ideid, mille elluviimist saame toetada.

Noorte ettevõtluskoo sai teoks ESF kaasrahastatud programmi „Tõrjutusriskis noorte kaasamine ja noorte tööhõivevalmiduse parandamine“ kirjeldatud tegevuste raames. Aitäh nii osalejaile kui korraldajatele, head mõtted saavad teoks!

MATI ADAMSON

Kõpu Küla Toas

DETSEMBRIKUU MÄLUMÄNG

toimub

14. detsembril
algusega kell 19
Kõpu Küla Tuba, Kõpu alevik, Tipu tn 4

Olete oodatud!

Kõpu Küla Toas meisterdati helkureid ja kohtusid Põhja-Sakala valla MTÜ-d

21. novembril korraldasime Kõpus Küla Toas Põhja-Sakala valla MTÜ-de ümarlauda, kuhu olid oodatud kõik liitunud omavalitsuste ühingud ja seltsid. Sõna saatsime igas suunas ja kohale tulid 14 erineva MTÜ liikmed. Kokku võttis üritusest osa 30 inimest, teiste seas Põhja-Sakala vallavanem Tõnu Aavasalu ja Viljandimaa Arenduskeskuse kodanikuühenduste konsultant Jaanika Toome. Ürituse toimumist toetasid SA Viljandimaa Arenduskeskus ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Aga enne kui asuti arutama MTÜ-de tegevusi ja vallaga koostöö aspekte, meisterdati huvilistega Kõpu Tuletõrjeseltsi poolt kirjutatud kogukondliku turvalisuse projekti toel helkureid. Rõõm oli näha, et helkurite töötoast võtsid usinasti osa Kõpu põhikooli lapsed ja Kõpu lasteaia vanem rühm. Helkurite valmistamist juhendasid kohalikud MTÜ-d: EELK Kõpu Peetri kogudus, Kõpu Naisselts, Kõpu Tuletõrjeselts ja Tipu Looduskool. Iga meisterdaja sai teha helkuri nii endale kui ka sõbrale. Valida sai erinevate motiivide ja tehnikate vahel ning niiviisi valmisid

Helkurite meisterdamine.

näiteks pimesdas helkivad hingelinnud, karud, autod, lilled, südamed.

MTÜ-de ümarlaud kutsuti kokku, et saada üksteisega tuttavaks, et kavandada edasist tegevust ja koostöövõimalusi omavahel ning Põhja-Sakala valla juhtorganitega. Koostöö osas jõuti ühiselt arusaamisele, et selle aluseks on üks hea nimekiri, mis on avalik (valla kodulehel) ja kus on olemas kõikide MTÜ-de tegevusalad ja kontaktid, sest see annab võimaluse näha, kes ajab sama asja ning miks ka mitte midagi koos korda

saata. Samuti on huvi ühise kalendri vastu, et teaks, mida vallas korraldatakse ja et saaks ka oma üritusi teistega jagada. Kokku tulnud MTÜ-de esindajad leidsid, et huvitav oleks ka ringreisi korraldamine tutvumaks laienenud valla territooriumil tegutsevate MTÜ-de ja piirkondadega.

Arutleti ka edaspidise ümarlauda toimumise üle. See jätkub kindlasti, aga on hädavajalik, et info jõuaks kõigi huvilisteni ning et kõikidele oleks antud võimalus sõna sekka öelda. Uus kõiki MTÜ-sid hõlmav ümarlaud toimub loodeta-

vasti juba jaanuaris – selleks ajaks on ka selge, kelle ülesandeks vallas on MTÜ-dega tegelemine ning saab arutada täpsemalt edasise plaane. Lisaks MTÜ-de ümarlauda toimumisele räägiti ka külaseltse hõlmava ümarlauda saatusest – sellegi kohta tuleb peagi rohkem informatsiooni.

Korduvalt kõlas õhtu jooksul sõnum, et ühis-tegevuses peitub jõud ja et küll koos ka hakkama saame – seega kohtumiste ja tegemisteni!

KÄRT LINDER

Häirenuputeenus päästab – seitse aastat üle Eesti

Medi häirenuputeenus on igas Eestimaa otsas kättesaadav olnud juba üle seitsme aasta.

Häirenupp on kõige lihtsam abivahend. Üldjuhul on selle kasutaja eakas või liikumispuudega inimene, kes kannab kodus ja kodu lähistel viibides randmel või kaelas veekindlat kellataolist häirenuppu. Õnnetuse korral – olgu see kukumine, terviserike või kasvõi tulekahju, vajutab hätta sattunu punast nuppu. Seejärel helistab spetsiaalne käed-vaba hoolekandetelefon – mis on paigutatud inimese kodus keskele asukohale – Medi kõnekeskuse operaatorile. Temaga suheldes selgitatakse välja kohapealne abivajadus. Operaator saadab vajadusel kohale hoolealuse usaldusisiku: lähisugulase, naabri, sotsiaaltöötaja, kriitilisemal juhul ka kiirabi või päästemeti. Häirenupuga saabub abi tavaliselt vähem kui tunniga, mis on hätta sattudes ja abi oodates väga hea.

Kaasaegsel häirenupul on lisaks nupu vajutamise võimalusele ka **kukkumisanduri funktsioon**. Kukkumisandur algatab tugeva pörutuse korral häirekõne automaatselt juhul, kui inimene pärast kukkumist enam ei liiguta. Nii saab info võimalikust õnnetusest hoolealuse abilistele edastatud kasvõi meelemärkuse kaotusega lõppenud kukkumise järgselt.

Lisainfot saab Medi nõuandeliinil 661 8181, e-postiga info@medi.ee ja kodulehel www.medi.ee. Vajadusel suheldaks linna või valla sotsiaalosakonnaga, et koostöös omavalitsusega vajalikud abivahendid kättesaadavaks teha. Turvatunne ja hingerahu ei ole privileeg, vaid inimõigus – igaüks tundku end kodus kindlalt ja saagu kauem iseseisvalt elada.

MATI VARES

Medi häirenuputeenuse kliendihaldur

Mõtteid

Olen inglane. Külasthan Suure-Jaanit regulaarselt. Aastate jooksul on mind Suure-Jaanis liigutanud kohaliku kalmistu. Kalmistu on korras ja sageli võib näha inimesi haudadel vaikselt toimetamas. Suvel on hauaplatsid ilusti rohitud ja riisitud, tihti hauakivi kõrval kimp värsked lilli; sügiseti on langenud lehed hoolikalt kokku korjatud.

Teatud aegadel, eriti õhtusel kellaajal, on kalmistul ilus jalutada – sadade haudade vahel, millel on süüdatud küünlad. Selle aasta hingedepäeval, 2. novembril oli surnuaiavaht pannud põlevad küünlad kabeli juurde viivate jalgradade äärde. Kabeli üks oli avatud ja mängis Arvo Pärdi spirituaalne muusika. Mõtisklusteks ja mediteerimiseks oli avatud ka kirik. Aitäh selle elamuse eest!

Minu kodumaa, Suurbritannia, on kultuuriliselt mitmekesine maa. Surma ja kalmistute ümber on kujunenud erinevad traditsioonid, kuid britid eelistavad surmast ja surnuaiast mitte rääkida. Linnade kalmistud on sagedasi vajunud unustusehõlma, ohutuse nimel on mõned isegi suletud. Maalt on inimesed liikunud linnadesse ja nii on ka kohalikud külakalmistud

unarusse jäänud. Britannia on ülerahvastatud, seda nii elavate kui surnute puhul. Linnade surnuaedades on üsna tavaline, et ruumipuudusel üsna varsti pärast matust maetakse uuesti samasse kohta. Lihtsama hooldamise otstarbel pannakse hauaplaadid surnuaia äärtesse. (Surnuaial käija ei pruugi omaste haa juurde jõuda – tõlk).

Viimastel aastakümnetel on kalmistukultuuris siiski toimunud ka mõned muutused. Tavaliseks on muutunud surnu kremerimine, sest matmine võtab siis vähem ruumi. Valitakse ka nn rohelised matused, mil kasutatakse pajuvitstest punutud või koguni papist kirstu ja maetakse selleks ettenähtud metsatukkadesse.

Anglikaani kirik on püüdnud taas elustada inimeste huvi surnuaedade vastu. Kirik julgustab kogukondi

hoolitsemata mahajäetud haudade eest või muutma surnuaiad loodusreservaadiks. Perekonnaajaloo huvilised kaardistavad kalmistuid. Sel viisil jõuavad aastate eest meie hulgast lahkunud taas olevikku.

Aina enam soovivad inimesed ennast matta n-ö positiivselt: matus peaks kujunema pigem rõõmsaks elamuseks ja inimeste kokkusaamiseks, mitte olema süngi ja pühalik vormel minevikust. Sellisel ärasaatmisel julgustatakse inimesi kandma värvilisi riideid ja mängitakse lahkunu lemmikmuusikat.

Erinevalt teistest Euroopa riikidest ja Iirimast pole Inglismaal kommet, kus eri vanuses perekonnaliikmed käivad nädalalõppudel või pühade ajal kalmistul. Samuti oleks enamus britte matustel avatava kirstu juures šokis – tava, mis on Eestis matus

juures nii tavaline. Samuti on unustatud traditsioon, kus ka kadunule pannakse matuselauas sümbolne taldrik-kahvel-nuga. (Briti traditsiooniline matuselaud on teejoomine: kolmnurksed võileivad, kook ja tee või kohv – tõlk).

Britannias on tunnetatav inimeste rahutus seoses surmaga, see peegeldub ka sellega seonduvas närvilises huumoris. Keegi ei taha surmast mõelda ega rääkida. Brittide suhtumine surma on kontrastiks etniliste kogukondade emotsionaalsetele matustele.

Ometi on elul vaid siis tähendus kui me tunnustame surma. Surm on paratamatu reaalsus, osa järjepidevusest.

Eelistan Eesti arusaamist surmast, surnuaiast ja surnuaiakultuurist, mille hea näide ongi Suure-Jaanis kalmistu. Kalmistu, mis on täis elu, kus inimesed mäletavad ja austavad neid, kes on igaveseks lahkunud.

Loodan väga, et vaata-mata kiiresti muutuvale ajale Eesti surnuaiatraditsioon jääb püsima.

Jõudu ja jaksu!

NIGEL KELLY

Tõlkinud
Siiri Merila-Hubbard

Abiks leinajatele

Viimastel aegadel on ilmunud mitmeid kirjutisi tavandi-büroode tegevusest. Paraku jäid nendes lugudes minu kui pikaage se kalmistuvahi vaatevinklist vaadatuna kirjeldamata mitmed olulised käitumisjuhised leinaja abistamiseks raskel hetkel.

Selgitan siinjuures lühidalt, kuidas toimub matusel vormistamine Suure-Jaanis.

Kui lein on siiski saabunud, saate esmalt omavalitsusest surmatõendi ja seejärel võtate matmisloa vormistamiseks ühendust kalmistuid haldava Lai tn 18 asuva aktsiaseltsiga Suure-Jaanis Haldus. Matust on võimalik vormistada ka arvuti teel, allkirjastades vajalikud dokumendid digitaalallkirjaga.

Milliseid andmed on matuseloa vormistamisel vaja esitada?

Matusel vormistajal on kindlasti vaja teada matmiskoha asukohta platsil, matmise kuupäeva ja lahkunu isikukoodi ning kas toimub urni või kirstumatus.

Matusel korraldajal peab ka kinnitama, et ta on platsi omanik või et tal on kooskõlastus platsile matmiseks. Juhul, kui tal puudub vajalik platsi info, saab ta seda alati Suure-Jaanis Haldusest kas telefoni või e-posti teel küsida.

Kui dokumendid on vormistatud, saate soovi korral ühendust võtta matusetalituse korraldajatega. Neil firmadel on palju erinevaid teenuseid just selleks, et abistada ja toetada leinajaid keerulisel ajahetkel.

ENDEL VENDELIN

pikaage Suure-Jaanis kalmistuvahi

Tavandibürood pakuvad vajadusel ka kirstukandmise teenust.

FOTO: Leili Kuusk

Olustvere lasteaia tegevusküllane novembrikuu

Lasteaias on koos tore olla, aga veel toredam on see, kui meile külla tul-lakse või ise saab ümb-ruskonda uudistada.

Rahvakalendri tähtpäe-vad on meie majas väga olulised. Juba varakult sel-gitatakse lastele tähtpäeva-de olemust ja kombestikku. Mardi- ja kadripäev on mõistagi ühed oodatud, sest neid tähistame me toredate karnevalidega. Seekord tulid mardid ja kadrid kokku nii lasteaia-st kui ka Olustvere põhikoo-list, et koos lõbusasti aega veeta. Muumi ja Sipsiku rühma laululapsed olid sel-geks õppinud nende täht-päevadega seotud laulud ning esitasid neid teistele. Ühisel trallil sai mängitud pärimuslikke mänge ning maiustatud kommidega. Oli üks vahva ja „teistmoo-di“ lasteaiapäev!

Järgmiseks väga oodatud külaliseks oli noorsoopolitseinik Elerin Tetsmann, kes rääkis las-tele oma tööst. Politseinik rääkis, milleks on tarvis kasutada käeraudu ning kuidas saab end kurjategija eest kumminuiaga kaitsta. Lapsed said selga proovida päris kuulivesti ning meel-de tuletati, kui oluline on kodus ning lasteaias sõna kuulata ja kaaslastele mitte haiget teha. Mälestuseks kingiti lastele värvimis-lehed, kleebeiseid ja magusad kommid. Laste jaoks oli kohtumine õpetlik ning vastuse said paljud küsi-mused. Kindlasti soovime laste ja noortega töötavate spetsialistidega ka edaspi-di koostööd jätkata.

20. novembril seadsid Olustvere lasteaed Piilu vanema rühma lapsed sammud mööda udust al-

Teel tähetorni Orion.

FOTO: Kati-Riin Grünberg

leed tähetorn Orioni poole. Kuna uudishimu ja teada-saamise soov oli suur, möö-dusid 3 km jala kõndides linnutiivil.

Tähetorn hakkas juba kaugelt silma, selle siluett joonistus selgesti taeva tumehallile foonile. Mida lähemale, seda kiiremaks laste sammud muutsid. Tähetorni taluõuel ootas meid maja peremees Oskar Noorkõiv, tema abikaasa Anelle lehvitask aknast ja kutsus meid soojaks köetud tuppa. Hetkega oli tunne nagu oleksime sattunud „Lotte“ raamatusse. Isegi lapsed arvasid, et see ongi Leiutaja Oskar, kes iga päev katsetab ja uusi leiutisi leiutab.

Seadsime end mugavalt ringikujuliselt ümber katseriistade ja meile näidati alustuseks videofilmi sel-lest, kuidas üldse sündis Tähetorn Orion. Kuna Os- kar on huvitatud astronoomiast ja füüsikast, otsustas ta oma naisega koos teha taluõuele tähetorni. Saime teada, et praegune tähetorn on ehitatud vanast silotor-nist, mis on Olustverest pärit. See jõudis nende õue-le 1999. aastal, neli aastat

hiljem sai sellest tähetorn ja nad hakkasid külastajaid võõrustama. Nüüd saab siin katseid teha, olla ise katsejäresteks ja avastada maailma. Kui muidu on teooria, siis siin on prak-tika. Nägime oma silmaga mitmeid põnevaid katseid ja esitlusi, mõnes saime isegi kaasa lüüa. Saime tea-da, kuidas plastpudelites tekib ehtne tornaado. Kat-setasime, kuidas staatiline elekter teeb lastest hetkega punkarid ning avastasime, kui palju erinevaid tähti on maailmaruumis. Onu Oskari lihtsate ja loogi-liste seletustega said kõik need katsed mõistetava ja arusaadava seletuse. Kuid kõige põnevam katse oli, kui me kätest kinni hoidsime ja särtsu saime.

Lisaks katsetele, tutvusi-me kolmandal korrusel piltide abil päikesesüsteemiga ning saime teavet suurest maailmaruumist. Kui ilm on selge, on võimalik ka läbi teleskoobi vaadata Kuud, planeete ja udugogusid.

Tänu aktiivsele ja hu-vitavale tegevusele läks aeg ruttu, see oli täis õpet-likkust, üllatust ja naeru

ning pakkus lastele kõne-ainet mitmeks päevaks. See vanast silotornist tehtud tähetorn on üks ütle-mata põnev koht nii suurtele kui väikestele!

Ühel lumesajusel nelja-päeva hommikul tuli meile külla kaitseleitlane Jan Kraner. Ta näitas poistele sõjaväelase varustust ning rääkis, kuidas erinevaid vahendeid kasutatakse. Lapsed said teada, et sel-jakott on nii suur ja sinna mahub ära isegi vanema rühma laps. Elevust tekitas ka toidupaki sisu, milles leiduvaid komme ja küp-siseid said kõik maitsta. Saadud elamus ja energia saatis lapsi terve päeva ja ehk kauemgi.

Tegusa kuu lõpetasime heategevusliku laadaga, mille avas vanem rühm etendusega „Vihmavarjus seene all“. Peale seda sai kohvikus hõrgutisi maitsta ning kauplemisrõõmu jagus nii suurtele kui väikestele.

Aitäh lastevanematele ja külalistele, kes meie lapsi ikka ja jälle rõõmustavad.

KATI-RIIN GRÜNBERG

Isad Suure-Jaani lasteaias Sipsik

Liblika rühmas toimunud isadepäev oli veidike erinev sellepärast, et see toimus hommikul ajal, mil tavaliselt issid tööl on. Koos isaga söödi hommikuputru. Koos võimelda ja mängida on iga väikese lapse unistus – sellest hommikust sündiski imeilus mälestus. Kõlama jäi isade tähelepanek: „Aitäh, et te meie eest aja maha võtsite, et veeta lapsega koos üks tore hommik“.

Lepatriinude perepäevale saabusid üllatajatena mar-disandid.

Laste muljed peost:

•Mulle meeldis isadepäev, kui ta vuntse kandis. Hästi suuri vuntse kandis. Ei tundnud üldse ära.

•Läksin enda isa juurde – selle, kes oli tahmase näoga.

•Tundsin oma isa alles rühmas ära, kui ta minu ees seisis.

•Mina ei tundnud oma ema ära.

•Mulle andis Mart tammetõru.

Aitäh mardid (lapsevanemad) Triin, Alar, Aire, Monika, Eve, Kairi, Silver ja Anni!

Mesimummi rühmas oli 6.–10. novembril poiste nädal, rääkisime rohkem poiste mängudest, töödest ja toimetustest. Nädala esimesel poolel toimus pereõhtu, kus tähelepanu all olid isad. Lapsed esinesid saalis kontserdiga ja seejärel suunduti rühma. Lapsed maalisisid päeval isadest portreed ja nüüd tuli vanematel ära arvata, kes isadest on pildil. Edasi toimus väike ühine koostöö, kus läks vaja fantaasiat ja osavaid käsi – seinale meisterdati taaskasutusvahenditest kuulirada. Ürituse lõpus kinkisid lapsed isadele võtmehoidja ja kaardi, mis olid juba enne tähtsat päeva valmis meisterdatud. Oli väga tore õhtu ning lastel oli nädala jagu mängurõõmu.

Õpetajad

ENE, MONIKA, LIIA JA MERLE

Kõo küllud ja küllukesed tutvusid Rõstla karjääriga

FOTO: Melle Siimula

Ühel ilusal novembrikuu hommikul oli Tähekillu laste-aia lastel võimalus sõita tutvuma Rõstla karjääriga. Õppe-käik sobis väga hästi nädala teemaga, milleks olid sõidukid.

Kohale jõudes tundus nagu oleksime sattunud kaugele kuurorti. Missugused ilusad erinevatest värvitoonides kividest püstised seinad, erinevate suurustega kivid ja kivikesed, läbipaistva veega veelombid! Nii mõnegi lapse suust oli kuulda tasast pobinat: „Nii suured veelombid...“. Tõesti, veelombid olid suured ja väga ahvatlevad, sest eelmisel päeval oli palju vihma sadanud.

Lastel oli võimalik lähemalt tutvuda ka suure karjää-ritraktoriga, mille lahke omanik lubas igal agarl lapsel traktorisse ronida ja seal ringi vaadata. Lõpuks selgus tõsiasi, et me ikka oleme väga väikesed, sest traktori koppa mahtusid mõlema rühma lapsed koos tädidega!

Õppekäik oli tore. Täname Rõstla karjääri meeskonda, lasteaia direktorit Heilikat, kes meile selle sõidu organiseeris ja bussijuht Urmast.

KÄTHLIN EVERT

Kõo lasteaiast Tähekillu

Isadepäev Kõidama lasteaias Traksik

10.novembri õhtupoo-likul oli Kõidama lasteaia juures tavatult palju liikumist. Poistenädala lõpetu-seks peeti üheskoos pidu isade auks. Lisaks isadele olid oodatud ka teised pe-reliikmed, et seda toredat päeva koos nautida. Kõik olid juba istet võtnud, kui lapsed saali jõudsid. Igaüks otsis rahva seast üles oma isa ning kinkis talle kallistuse, kaardi ning omatehtud küpsised. Seejärel oli aeg näidata, milliseid luuletusi ja laule osatakse. Kui lasteaias õpitu oli esitatud, oli järg päevakangelaste ehk isa-de käes. Peo teema „Isa ja lapse meistriteos“ oli

andnud võimaluse ette valmistada midagi, mida isa ja laps hästi oskavad või koos teha armastavad. Meistriteosed olid väga erinevad – koos isaga oli valmistatud linnumaja, joonistustöö, kollaaž; esitati laule ja luuletusi, mängiti pilli ning tehti ka erinevaid trikke ja akro-baatikaharjutusi. Elevust jagus nii lastele, isadele kui ka pealtvaatajatele. Kui õues oli juba pime-daks läinud, lõppes ka isadepäeva tähistamine lasteaias. Aitäh kõigile meeoleoluka peo eest!

MARJEL
lapsevanem

Perekond Aulede miniorkester.

FOTO: Erakogust

Jõulukontsert
pühapäeval, 17.detsembril
kell 16.00
Pilistvere rahvamajas

Kõpu laste ja noorte tegemised

Novembri alguses tähistasid Kõpu põhikool ja lasteade isadepäeva. Lasteaia isadepäeva pidu toimus 9. novembril ja nagu mardilapäevale kohane, oli pidu marditeemaline. Lapsed ja õpetajad ning mõned lapsevanemad olid kostümeeritud mardipäevale kohaselt. Lasteaiapere esitas mardilaulu, tantsiti marditantsu ning üheskoos vanematega meisterdati mardilaulu esitamiseks rütmipilli. Öhtu lõppes ühise mardisöögiga, kus vanemaid ootasid laste

tehtud küpsisetort ja kiluvõileivad.

Koolipere tähistas isadepäeva 13. novembri õhtul, kus pered kutsuti ühist õhtut veetma "Võimatu missioon 2" raames. Vanematel oli koos lastega võimalus käia seitsmes klassis, kus õpetajatel olid neile ette valmistatud nuputamise- või meisterdamisülesanded. Muusikaklassis sai proovida erinevaid pille, inglise keele klassis sai meisterdada küünlalatertat/veevaba lumekuu-

li, looduse klassis sai aga otsida kulda. Meeleoluka õhtu lõpetas väike eeskava mõisasaalis ning ühine kringlisöömine.

3. detsembril tähistab koolipere kooli sünnipäeva ja advendiaja algust. Kell 12-14 toimub jõululaat, kus õpilased müüvad isetehtud kingitusi ja küpsetisi ning saavad osta noortetoa ja naisseltsi õnneloosi. Lisaks on võimalik töötubades meisterdada kingitusi ja jõulukaarte. Kell 14 toimub saalis kontsert, kus esine-

vad koolilapsed ja Kõpu Naiskoor. Pidulik õhtupoolik lõpeb taas ühise kringli söömisega.

Igal esmaspäeval tähistatakse detsembris koolis advendihommikuid, kus loetakse jõululuuletusi ja süüakse piparkooke.

Enne jõulupühi toimuvad lasteaia ja kooli jõulupeod. Kõpu lasteaia jõulupidu toimub 19. detsembril ja kooli jõulupidu 22. detsembril kell 17.

KADRI LINDER

Maailm tunneb huvi meie hariduse vastu

Külalised Jaapanist koolirahva ees. FOTO: Evald Sepp

Suure-Jaani hariduseluga käisid tutvumas Dr Yuka Egusa Jaapani haridusministeeriumist ja Prof Hideki Maruyama Sophia ülikoolist Tokyos. Tunnustust leidis meie infotehnoloogiline tase ja interneti kasutamise võimalus nii kooliruumides kui ka õuesõppel. Külalised arutlesid, kuidas tutvustada Eestit Jaapanis ja otsisid kinnitust sellele, mil määral tunneme Jaapanit meie. Võrreldi vahemaid Tallinnas ja Tokyos ning nende olulisust sotsiaalsete suhete tekkimisel. Näiteks õpilaste vahel, kes tulevad kooli kaugemalt, tekivad tugevamad sotsiaalsed sidemed kui lühema distantisi läbinud õpilastel. Külaliste peamine uurimisvaldkond ülikoolis on globaalne jätkusuutlik areng, samuti tuntakse huvi Eesti õpilaste heade tulemuste vastu rahvusvahelistes testides. Prof Maruyama on töötanud PISA testide komisjoni liikmena, seega on meie hariduse meetodid huvipakkuvad, kuna olme maailma mõistes parimate seas. Tekkis ka küsimus, millal oleks võimalik näha meie rahvuslille, rukkilille, looduses.

EVALD SEPP

Suure-Jaani gümnaasiumi direktor

Suure-Jaani Muusikastuudio laste hääled helisesid Vilniuses

Hiie-Miina, Merli, Kärt ja Triinu Johanna.

FOTO: Erakogust

18. novembril toimus Vilniuses rahvusvaheline laste- ja noorte lauluvõistlus „Space 2017“, kus osales palju võimekaid ja andekaid noori lauljaid Eestist, Lätist ja Leedust, kokku neljas vanusegrupis. Suure-Jaani Muusikastuudio esindasid Triinu Johanna Sepp (juhendaja Ele Millistfer), Hiie-Miina Riisk ja Merli Mäevälja (juhendaja Kärt Kaljaspolik).

Võistluse üldine tase oli väga tugev. Nooremate hulgas paistsid silma koolitatud ja klassikalise häälekooliga noored lauljad. Väga tugevas konkurentsis võistlesid vanemas vanuserühmas teiste hulgas ka Leedu Muusikaakadeemia rütmimuusika laulueriala tudengid.

Enamus laule esitati fonogrammide saatel. Päris muusikainstrumente kasutasid laval üksikud esitajad. Muusikastuudio lapsi saatsid kitarril Erki Sepp ja klaveril Themuri Sulamanidze.

Pikk ja pingeline päev kulmineerus väga üllatavate ja rõõmsate tulemustega. Žürii alustas oma kokkuvõtet ühe poeedi kirjeldusega sellest, mis on laul. „Laul on nagu lind, kellel on kaks tiiba – sõnad (sõnum) ja viis (meloodia). Lendu saab ta tõusta ainult siis, kui mõlemad tiivad kannavad“.

8.-11. aastaste vanuserühmas auhindas žürii interpretatsiooni eripreemiaga Triinu esitust laulust „How Far I'll Go“ animafilmist „Moana“. Sama esitus tõi Triinule kuni 11-aastaste vanusegrupi peaauehinna, Grand Prix. Hiie-Miina pälvis samas vanusegrupis kahe väga tugeva laulja järel III koha laulu „Minu lemmikud“ – muusikalist „Helisev muusika“ – esituse eest. 16+ vanuserühma interpretatsiooni eripremia pälvis Merli ilusa eestikeelse laulu „Õo valge on õnn“, mille autoriteks on Tõnis Mägi ja Ernst Enno, esituse eest.

Suur aitäh Suure-Jaani gümnaasiumile ja direktor Evald Sepale.

KÄRT KALJASPOLIK

Kirivere kooli lapsed tegid õppetunnid Avinurmes

Õpetajaks saamist võib isegi kaaluda, laste keelamine on küll tüütu, aga kui ainet huvitavalt anda, pole keelamist väga vajagi.

Kirivere kooli 5. klass tegid 17. novembril oma õppetunnid Avinurmes. Klassijuhataja Silje Tohvril oli hea mõte külastada Avinurme puiduaita ja minna laastukorvi punuma. Enamus klassist isegi ei teadnud, kus Avinurme asub. Natuke üle tunni sõitu toreda bussijuhil Urmas Aunaga ja olimegi kitsarööpmelise raudtee juures, mis ühendas 1926–1972 aastal Sunda – Tudu – Avinurme – Mustveed. Nüüdseks on kunagisest raudteest taastatud 178,5-meetrine lõik, raudteesild ning veermik. Suvisel ajal saab nostalgiasõitu rongiga teha, oktoobrist seisab rong sillal, aga sellise rongiga vist kardaks sõita.

Edasi peatusime Avinurme puiduaita juures. Sisse minnes tungis ninna hea puidu lõhn – see on õige koht! Pisikeses poekeses müüdi kohalike meistrite valmistatud puust mänguasju, tarbeesemeid ja selliseid asju, mille kohta ei oska kohe öelda, mida nendega tehakse. Peale poes jalutamist läksime esimesse õpituppa. Seal saime teada, mida puidust esemetega saunas või toas tehakse. Veel tutvusime puudega ja meile räägiti, milliseid majapidamisesemeid neist valmistatakse. Meid jagati perekond Kaseks ja perekond Männiks. Iga pere pidi kase- ja männipuust tehtud asjad laualt teiste puuliikides seast üles leidma. Ülesanne oli tore.

Suure-Jaani kooli ümbrus saab valgeks

Suure-Jaani Kool koos töös aktsiaseltsiga Suure-Jaani Haldus on asunud tööle selle nimel, et kooli ümbrus kõledatel sügisõhtudel valgemaks muuta. Vambola tänava poolse kõnnitee- ja fassaadivalgustid, mis olid amortiseerunud ning suure elektritarbimisega, on välja vahetatud uute ja säästlike LED-valgustite vastu. „Kui varasemalt andsid seal valgust kümme 300W projektorit, siis nüüd teevad

Kõik said oma leaastukorvi meisterdada.

FOTO: Tiina Soots

Teises toas oli valmis pandud töölaud laastudega. Laastukorvi punumise kunsti juhendasid kaks kohalikku meistrit. See tundus alguses lihtne ja kerge, kuid lõpuks oli ikkagi päris keeruline. Aeganõudev töö kandis vilja ja saime kõik oma korvikesed valmis. Saime teada, et laastud peavad olema hästi leotatud ja õigest puust lõigatud (kõige enam tehakse laastukorve männist). Kes tahtis, sai laastukorvi ära kaunistada.

Selles ilusas majas on peale poe ja õpitubade ka tore kohvik. Teisel korrusel on peoruum, kus pidasime oma klassiga pikniku.

Üle tee oli ilusa väljanägemisega kirik, mida läksime uudistama. Omanäoline raudkivist ja punasest tellisest ühelööviline kirik on ehitatud kohalike talupoegade poolt 1906–1909. aastal. Koguduse õpetaja Rene Alberi tuli meile lahkelt teejuhiks ja rääkis väga huvitavalt kirikust ja kohalikust ajaloo. Saime tea-

da, et pühakoda on olnud tunnistajaks õudustele, mis seal 1944. aasta sügisel aset leidsid. Kirikupõrandasse imbunud veri altari ees ja kuuliaugud kirikupinkides on praeguseni alles. Lugesime 1909. aastal kirjutatud kirja, milles räägiti kiriku ehitamisest. Kirja oli keeruline lugeda, sest vanaaegne kiri erineb nii tähtede kuju kui ka lauseehituse poolest tänapäevasest kirjutamisest.

Meie klass on väga ajalohuviline. Avinurme koguduse õpetaja on aga suur kohaliku ajaloo huviline ja oskas väga huvitavalt sellest rääkida. Kõik need vanaaegsed asjad olid tema poolt leitud kirikust ja ümbruskonna metsadest.

Kiriku juures asuvas elulaadikeskuses on ka muuseum. Sellest majast õhkus ajalugu ja müstikat. Teisel korrusel on püsiekspositsioon „Puust sündinud elu“, kus näidatakse ülevaadet toodetest, mida siinsed käsitöömeistrid

erinevatel aegadel ja eri riigikordade ajal valmistanud on. Ekspositsioon „Jaht kui elulaad“ tutvustab metsloomi ja nende eluviise. Kõige rohkem pakkusid meile huvi kohaliku ajaloo väljapanekud: relvad, kuulid, vanad rahad.

Luurasime ka Avinurme kooli ümber. Väga äge oli piiluda poiste tööõpetuse klassi. Kooli taga oli skatepark, kuhu panime suure osa oma energiast „kulli“ mängides. Ülejäänud energia jätsime üle tee asuvasse ujulasse. Väikese küla väike ujula oli tund aega meie päralt, see oli tore elamus!

Väga, väga huvitav ja õpetlik reis oli. Tore on õppida ka vahel klassiruumist ja koolimajast väljapool.

Ülevaate koolipäevast koostasid 5. klassi õpilased

REIMO SOOTS,URMO OSVALT VILLEMS, ANNA-LIISA SOOLIND JA ENDRIK JÜRGENSON

nii et õige varsti peaks iga hilisema koolilapse ning õpetaja kodutee algus olema märksa valgem. Hetkel on juba paika pandud posti alus ning veetud elekter, lähinädalatel peaks maasse saama ka post ise koos valgustitega. Koolil on plaanis paigaldada posti külge ka metallist ornamendid, et neid jõulude ajal valguskaablite ning kaunistustega ehtida.

kümmekond aastat tagasi seoses uue majaosa ja parkla ehitusega. Allesjäänud känd oli küll kooliperele sentimentaalse väärtusega ning Reeda Sadam ehtis selle igal aastal oskuslikult lilledega, kuid raske südamega otsustati siiski kändu väljajuurimisega teha ruumi uuele kolmeaharulisele tänavavalgustuspostile. Uus post valgustab ära kooliesise platsi, parkla ning Tallinna tänava poolse kõnnitee,

TEMPOKAS NOVEMBER VÕHMA KOOLIS

Külaskäik Tartu vanglasse

Kas koht on õppekäiguks õige valik? Millest selline valik? Kas õpilased on üldse huvitatud? Idee sai alguse sotsiaalmeedia postitusest ja pärast kolme kuud ajaplaneerimist, korraldamist taipasin, et kõik see oli vaeva väärt. Õppekäik avardas silmaringi, näitas elu teise pool „seina“. Seda, mis juhtub, kui pead elama kindla režiimi järgi ja piirangutega. Alati ei tasu tagasi pörkuda millegi uue ees, sest just uued väljakutsed on need, mis õpilastele huvi pakuvad. Tagasiteel küsiti juba ka järgmise õppekäigu kohta, kuid jätame selle kevadesse.

Kaidi Olle, huvijuht

Tagasiside osalistelt:
Tartu vangla oli midagi uut ja huvitavat kogeda. Talvised ekskursioonid ei ole olnud nii harivad, kui oli vanglakülastus. Vangla elu kohapeal näha on harv juhus, mida igapäev teha ei saa, seepärast usun, et õppekäik jääb kõigile meelde.

Grete Lepp, 9. klass

Kui tuua välja midagi positiivset, siis kõige rohkem meeldisid need töötoad, kus vangid said meisterdada. Kunstiklassis võis leida töid, mille kohta ei ütleks iial, kes need teinud on. Annet neil igatahes on. Lisaks sellele olid seal väga huvitavad, kuid samas ka ranged, sissepääsusüsteemid. Need, kes enne pole lennukiga lennanud, kohtusid vanglas esimese asjana vanglaelu tehnilise poolega ehk kehaskänneriga. Sissepääsu esimese korruse valveruum meeldis samuti. Õppekäik oli hariv: pani maailma natuke teistmoodi vaatama.

Carl-Daaniel Sillat, 8. klass

Kostüümikas

FOTO: Kaidi Olle

Eelmisel õppeaastal alustatud kostüüminädal sai jätku. Juba õppeaasta alguses küsisid õpilased, kas ja kuidas seekord kostüüminädal toimub. Kuna huvi oli piisav, said õpilased selle aasta päevateemad ise välja pakkuda. Nii käisid meil majas esmaspäeval ringi triibulised sokid, kolmapäeval muutus koolimaja aga loomade paradiisiks, neljapäeval oli korralik maskiball ja reedel tutvusime erinevate filmitegelastega. Teisipäeval, 14. novembril toimus e-õppe päev ja kostüüminädala teisipäeva teemaks oli kodune mugavus.

Kaidi Olle, huvijuht

Järjest popimad õpilaskohvikud

Meenutus 3. klassi õpilaskohviku 1. vahetunnist. FOTO: Kaidi Olle

Septembris toimus esimene 4. klassi läbi viidud õpilaskohvik, mis avas „oma ukse“ Võhma muusikakooli sünnipäeval. Algselt olid kohvikud plaanitud ürituste raames, kuid nähes õpilaste motivatsiooni õpilaskohvikute tegevuse kaudu klassiraha teenida, pakkus kool õpilaskohviku läbiviimise võimalust igale klassile. Kooliaastas on 9 kuud ja nii jagub igale klassile üks kuu. Praeguseks on head ja paremat pakkunud 2. klassi õpilaste kohvik oktoobris ning 3. klass novembris. Müügitgevus toimub ainult vahetundides. Väiksematel on abiks olnud ka vanemad, et arvatumisele liiga palju aega ei kuluks. Kohvikus on pakutud nii soolaseid kui magusaid ampse, käsitööd, lisaks veel õnneloos. Kohapeal on valmistatud nii jäätisekokteile kui ka pannkooke: seda kõike ikka selleks, et pakutav oleks võimalikult värske ja maitsev. Järgmiseks kohtume 1. klassi kohvikus 6. detsembril, mis loob juba vaikselt jõulumeeleolu.

Kaidi Olle, huvijuht

Ballett – mis see veel on?

23. novembril külastas kooli Viljandi Jakobsoni kooli balletistudio etendusega „Maailma loomas“. Tantsuline etendus näitas, mis toimub mujal ning andis aimu, et alati ei ole teisel pool riigipiiri parem: rikkust leiab just kodumaalt. Täname külalisi teistsuguselt sisustatud tunni eest.

Kaidi Olle, huvijuht

Rahvastepalli võistlused

10. novembril toimusid Viljandimaa väikeste koolide karikavõistlused rahvastepallis 1.–5. klasside õpilastele. Võhma kool osales esimest aastat väikeste koolide arvestuses. Poiste võistkondi oli kokku 8 ja tüdrukute võistkondi 7. Mängiti võrkpalliväljakul, mänguaeg oli 4 minutit ja võitjaks kolmest geimist parem. Poiste mängud olid väga tasavägised. Kokku mängiti 8 mängu, nendest 6 mängu olid kolmegeimised. Mõlemad võistkonnad (tüdrukud ja poisid) said 6. koha.

Poiste võistkonnas esindasid Võhma kooli: Hendriko Helü, Gert Tõruvere, Keiro Asu, Karel Kaup, Jan Oliver Roosiks, Margus Zaripov, Madis Plaks, Steven Viilip.

Tüdrukute võistkonnas mängisid: Annabel Abramov, Lisselle Püvi, Pärli Randmäe, Karolin Kaalep, Heidi Salumaa, Kelly Mozgovoi, Riine Valo.

Tiia Püvi, kehalise kasvatuse õpetaja

Võhma Kooli 7. klass tegutseb

Oktoobrikuust alates võtab klass osa konkursist „Linnusõbrad 2018“. Konkurs kestab aprillikuuni. Esimeseks ülesandeks oli lindude söögimajade meisterdamine. Need tuleb üles laadida <http://linnutoit.ee/laekonkursitoo-ules/> 3. detsembriks. Söögimajad valmisid õpetaja Toomas Israeli juhendamisel. Huvitavaid toidumaju ehitasid Henrik Leier, Sulvo Anvelt, Henri Helü, Roger Rätsepso, Vaiko Aasaküla, Keiro Karu, Mehis Riga ja Tuuli

Randmäe. Balsnac saatis tänutäheks näksimist nii tublidele meistritele kui ka lindudele.

„Eesti Vabariik 100“ raames tegid 7. klassi õpilased kingituseks aineteülese projektitöö „Lõhavere XIII sajandil ja madisepäeva lahingust 800 aastat“. Uuriti ja tutvustati madisepäeva lahingut, vanem Lembitut, Lõhavere linnamäge ja mõisa, traditsioone, mis on seotud linnamäega. Esitlust alustati regilauluga, mille oli selgeks õpetanud õpetaja Maila Juudas. Kunstiõpetuse tunnis valmisid teemaga seotud joonistused õpetaja Maire Morevi juhendamisel. Kavas on tutvustada projektitööd ka Kirivere kooli õpilastele. EV100 korraldustoimkond võttis kingituse vastu ja seda saab vaadata www.ev100.ee.

2. novembril käis klass Paides Wittensteini Ajakeskuses, kus saadi juurde uusi teadmisi Eesti ajaloo kohta läbi huumoriprisma.

„Tagasi Kooli“ raames toimusid e-külalistunnid 08.–10.11. virtuaalses klassiruumis. Esimese tunni viis läbi Anna-Kaisa Oidermaa teemal „Kuidas leevendada koolistressi?“ Teise tunni külalisõpetajaks oli Kristin Salupuu, kes rääkis sellest, kuidas toetuda tervislikult. Kolmandas tunnis oli õpetajaks psühholoog Daniel Soomer, kes andis nõu, kuidas ennast kehtestada. Õpilased võisid õpetajatele esitada küsimusi ning pärast täitsid töölehti kuuldu kohta. Tunnid olid huvitavad ja harivad.

Ettevalmistamisel on uus projektitöö „Soome Vabariik 100“, mis peaks valmima 6. detsembriks, kui üle lahe naaberriik tähistab juubelit. Rühmatöödena valmivad Soomet tutvustavad esitlused.

Kairi Ibrus, klassijuhataja

Investeering teadmistesse teenib parimat intressi (B. Franklin)

14. novembril toimus I trimestri teine e-õppe päev ja koolituspäev õpetajatele. Koolituse teemaks oli motivatsioon ja seda mõjutavad tegurid. Keskenduti motivatsiooni tõstmise tehnikatele, sisemisele ja välisele motivatsioonile. Koolituse lõpuks jõuti tõdemuseni, et väline motivatsioon on enamasti siiski vaid lühiajaline ja tõhusamat tööd tuleb teha enda ja õpilaste sisemise motivatsiooni hoidmise ja tõstmisega.

15. novembril 2017 osalesid kooli direktor Kristel Vahtra ja õppealajuhataja Silva Murik haridus- ja teadusministeeriumi korraldatud teabepäeval „Hariduslike erivajadusega õpilaste toetamine“.

Teabepäev keskendus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõule ning muudatustele tuge vajava õpilase õppekorralduses ja õppe kohandamises.

Kavandatud muudatused seadusandluses:
•Õppe korraldamisel lähtutakse õpilase toe vajadusest ja mahust.

•Eriklasside ja -rühmade moodustamiseks luuakse paindlikumad võimalused: hindamisel on fookuses toe vajadus, iseloom ja maht, mitte senikehtivad õpilaste täituvuse piirmääradega eriklassi liigid.

•Põhikooli võrk on ühtne, olenemata sellest, millised õpilased neis õpivad.

•Õppe rahastamise toetamisel lähtutakse õpilase toe vajadusest. Selleks eraldatakse kohalikele omavalitsustele lisaks haridustoetusele ka tegevuskulu toetust tõhustatud tuge ja erituge vajavatele õpilastele.

•Riik toetab täiendava rahastamisega kohalikke omavalitsusi tugispetsialistide kättesaadavuse tagamisel.

Täpsemad teabepäeva materjalid on lugemiseks üleval haridus- ja teadusministeeriumi kodulehel.

Kristel Vahtra, direktor

PILISTVERES PEETI 30. KIHELKONNAPÄEVA

kihelkond jah enne teisi olnud alati me maa vallatuste kiuste pole unustatud ta

see on olnud meie jagu juba enne mälu iga rada, mõte, maastik iga rõõm ning valu

ta me sisse aastasajad kihilt kihti ladunud oleme, kui nüüd meid vaja – olemas või kadunud?

meie vaevaks olgu seda hoida-mäletada siis ei ole enda kohta vaja valetada

jah, nüüdsest uus meil jälle nimi – põhja-sakala pinnalkääritatud pärmist pandud hakkama

IMRE ANNUS

Lõpulaul „Maa tuleb täita lastega“, kus eeslauljatega laulis kaasa ka saalitäis rahvast. Peale eeskava jätkus lustakas pidu Mait ja Margus Bändi saatel, kus hiliste öötundideni löid koos tantsu nii lapsed, vanemad kui vanavanemad.

FOTO: Evelyn Härm

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides. Samas kindlustuslepingute sõlmimine. Telefonid 433 4186, 5635 6178 – Eeri Palu, Viljandi ja Valga esinduse juhataja

Suure-Jaani raamatukogudes toimub nii mõndagi põnevat!

Andrus Kivirähk õpilastega kohtumas. FOTO: Viivika Lepp

Suure-Jaani raamatukogu juhtimise alla kuuluvad kuus raamatukogu: Sürgavere, Vastemõisa, Tääksi, Olustvere, Paala ja Suure-Jaani raamatukogu.

Igapäevaselt toimuvad raamatukogudes tavapärased tegevused: lugejateenindus, näituste väljapanek, töö fondiga jms. Oktoobrikuu oli aga raamatukogu töötajatele eriline kuu, sest iga-aastaselt toimuvad oktoobris üle-eestilised raamatukogupäevad. Sel aastal oli raamatukogupäevade peamõte ehk deviis „Kohtume raamatukogus“ ning kuna on laste ja noorte kultuuri-aasta, siis keskenduti sel aastal just eelkõige nooremale põlvkonnale.

Raamatukogudes korraldati erinevaid sündmusi: ettelugemisi, viktoriine, tutvustati andmebaase, korraldati raamatukogumänge, pandi välja temaatilisi näituseid, vaadati vanu foto-

Osavõtt oli väga suur, ligi 170 õpilast. Kõik mahtusid kuulama ja küsimusi kirjanikule jagus ka parasjagu. Ma usun, et kõik jäid rahule, nii küllaline, kui ka osalejad.

Kohtumisi kirjanikega on olnud viimasel ajal üsna ohtralt: Jaan Laas, Katrin Väli, Eeva Park, Julius Ürt, Ivar Sild ja laste suur lemmik Marko Kaldur, kes käis külas koos oma samojeedikoera Tähekiirega. Huvilisi on jagunud ja rahulolu kindlasti ka. Iga kirjanik annab oma kohaloluga raamatukogule midagi olulist – osa oma vaimsusest. Oleme tänulikud!

Lisaks korraldatud sündmustele on raamatukogusid külastanud ka lasteaias- ja koolilapsed koos õpetajatega. Alati jagub lugemislusti ja erinevate põlvkondade raamatute gelaste äratundmist ning koosveedetud aeg möödub kuidagi eriliselt ruttu. Näomaalingute tegemine ja kanglasteks maskeerumine on olnud lõbus tegevus nii mõneleki tublimale lugejale. Lisaks tegutseb Suure-Jaanis iganädalane Kondase Klubi, kus võetakse ette kõikvõimalikke seiklusi, otsitakse kummitusi ja loetakse üksteisele ette erilistes paikades (nt taskulambiga pimedas ruumis) põnevust tekitavaid jutte.

Sirvides vanu raamatukogu fotosid, tekkis mõte trükkida kalender, kus on läbilõikena olemas kõik Suure-Jaani raamatukogu asukohad saja aasta vältel. Algselt oli idee trükkida lihtsalt raamatukogu temaa-

tiline kalender, aga fotosid sirvides muutus idee süsteemsemaks. Järgnes mitme päevane süstematiseerimine ja andmete kogumine ning programmis andmete sisestamine ja valmis ta saigi – sümbolne fotokalender, kus aja mõõde on saanud topelt tähenduse.

Raamatukogus on huvitav! Oleme uutele ideedele avatud. Suure-Jaani raamatukogus on näiteks Soomes nähtu praktiline teostus – kudumisvardad ja lõng ühiseks kudumiseks. Eriti mugavaks teeb kudumis- ja vestlemisnurgakese diivan, mille meile lahke perekond heade soovidega kinkis. Oleme neile selle eesti väga tänulikud!

Meie raamatukogudes on tublid töötajad, kes kõik teevad oma tööd suure hoolivusega. Julgen kinnitada, et Suure-Jaani piirkonna raamatukogud pakuvad head teenust ja laenutamiseks mõeldud teavikud on mitmekesised ning vastavad erinevale maitsele. Oleme valmis kohe reageerima, kui mõni soovitud raamat on puudu, toome selle lähikonnast esimesel võimalusel lugejale kohale. Kui vaja, teeme tellimuse ka kaugevalt. Oleme seda meelt, et igale lugejale leidub raamat ja igale raamatule lugeja. Tulge ja veenduge meie tegemistes ka ise.

Külastage meid, sest meil tunnete ennast nagu kodus!

VIIVIKA LEPP
Suure-Jaani raamatukogu
direktor

Kõpu kirik taas avatud!

Seoses kevadel alanud ja suvel järjest hoogsamaks muutunud Tartu – Pärnu maantee remondiga oli Kõpu kirik kaua aega suletud. Restaureeritud peauks oli kilega kaetud ja teibitud, samuti kogu kirikus olev inventar: orel, altar, lühtrid. Mööbel, altarikatted ja vaibad olid pakitud. Alates augustist suleti kirik tee remondi tõttu juba täiesti, sest edaspidi puudus mitmeks kuuks otsene ligipääs. Jumalateenistused ja muud koguduse üritused peeti Kõpu külastuskeskuses, mille eest olgu tänatud vald ja keskuse töötajad! Novembris seati aga kõik oma kohale tagasi talgutööde käigus, kirik sai taas “töökorra” ning advendi- ja jõuluaeg võib alata!

Pikka aega kestnud ja probleemseid maantee remonditööd kiriku ees on nüüdseks valmis ning kiriku peauksest saab taas sisse astuda. Kogudus on seisnud hea selle eest, et maantee äärne kirik ei kahjustuks ja et sinna oleks hea tulla. Kiriku ees langetati oluliselt maantee kõrgust, et vesi kirikusse ei valguks nagu seni aastakümneid tavaline oli. Peaukse ees on sõidukite peatumiskoht ja sealt saab vajadusel otse kirikusse astuda. Kirikupargi projekti järgi on kavandatud kiriku ette punasest tellisest sillutis, mille tegemine seisab ees, sõltudes nii aastaajast kui projektitoetuste saamisest. Praegu on ala kaetud ajutiste kiviplatidega tänu tublidele talgulistele.

Kõpu kirikupargi projekt näeb ette kirikut teenindava väikese parkla ja kirikupargi teede ehitamist. Nende töödega on alustatud ja loodame, et saame kõik plaanitud tööd edukalt ka lõpule viia. Need on olulised, ent kallid tööd ja selleks on oodatud igatüü panus! Täname Kõpu valla, kogukonna ja koguduse inimesi, kes on pidevalt abis erinevate tööde tegemisel või korraldamisel. Et kavandatud tegevused igati õnnestuksid, palume lahkete annetajate abi: toetused saab teha EELK Kõpu Peetri koguduse arvetele märksõna all “Kirikupark”:

SEB EE161010302004842004

Swedbank EE662200221046240412

Annetuse saab teha ka õpetaja, koguduse nõukogu ja juhatuse liikmete kaudu.

Suur tänu igale annetajale!

Päris jõulupuu Kõpu külastuskeskuse ees.

FOTO: Kärt Linder

Kirikupargi planeeritud tööde käigus tuli ette ka üllatusi. Asjaolude heade kokkulangevuste tõttu istutasime EELK Kõpu Peetri koguduse poolt Kõpu külastuskeskuse ette kuusepuu. See oli kirikuõpetaja ammune mõte ja töö saigi teoks. Vallamajas arutati asi läbi ja luba PÄRIS JÕULUPUU istutamiseks kohta, kuhu muidu iga-aastane metsast toodud ajutine kuusk püstitatakse, anti. Kiriku ees oli maantee ehitusele pooleldi jalgu jäänud ilus noor kuusk, mille Ljudmilla Lotus lahkesti oma maa pealt välja kaevata lubas. Valla töötajad märkisid ära õige koha, kogudusel oli tellitud masin ja inimesed ning Taivo Lehesmetsa ja Margit Ekbaumi abiga tõstisime puu ümber. Ristimärk sai puule peale – palume ja loodame, et läheb kasvama ning rõõmustab edaspidi külarahvast ja möödasõitjaid!

HEDI VILUMAA
EELK Kõpu Peetri koguduse õpetaja

Kogukonna näo loome me ise

Novembrikuu viimasel laupäeval oli rõõm osa saada oma kodukoha, Vastemõisa kandi külade tänuõnust, kus meie volikogu esimees Arnold Pastak lausus olulise mõtte. Kogukonna loovad inimesed, kes seal elavad. Ei ole tähtis, kus asub vallakeskuse administratiivpunkt, pea kõigil meil on tagataskus kaasas väike kodukontor mobiiltelefoni näol. Me ei vaja ametnikku igapäevaselt enda kõrvale, elus on palju olulisemat. Kõige tähtsamad oleme meie ise – meie ise loome ja hoiame kogukonna tugevana. Oluline on kogukondlik ehk kohalik aktiivsus, kultuuriline isetegevus. Ja täpselt nii ongi. Üks kogukond on just nii tugev, kui on tema inimesed. Kutsun teid, head võimalased, hoidma traditsioone, tegelema isetegevusega, olema aktiivsed. Üheks võimaluseks on kaasa lüüa Võhma Vaba Aja Keskuse tegemistes. 2019. aasta suvel on ees XXVII juubelilaulu- ja tantsupidu ning selleks valmistudes ootavad oma ridadesse piki-silmi uusi liikmeid segakoor Leelo ja rahvatantsurühmad Lilleke ning Tald ja Apsat.

Eelmise lehe ilmumisest on möödunud kuu ning kirjutan teile nüüd tegemistest

Kümnesed Lilleke ning Tald ja Apsat.

ja meie väikesest panusest kogukonnale. 11. novembril pidasime Võhma kooli aulas toredat sünnipäeva rahvatantsurühmadega Lilleke ning Tald ja Apsat, tähistades kontsertetendusega „Üks tegu, mitu nägu“ rühmade 10. tegevusaastat. Suured tänud Heli Tammale ja Merilin Metsatsirgile, et olete imelised juhendajad, jõudu ja jaksu teile!

Novembrikuu teisel pühapäeval ootasime isasid ja vanaisasid peredega isapäeva tähistama. Aitäh esinejatele kauni kontserdi eest, tänu isadele ja vanaisadele, kes tulid kuulama, ja veel suurem tänu isadele, kes leidsid aega jääda lastega lõbusaid tegevusi toimetama.

Viimane kuu on olnud ka omamoodi teatrikuu. Eakate puhkeõhtutel käisid esinemas Abja pensionäride näitering „Kolmas voorus“ ning Margus Mankin, teatriõhtutel olid laval Võhma Linna Teater Rassijad ning Pilistvere näitetrupp Põrpijad, ees on ootamas Viljandimaa Pensionäride Ühenduse näitetrupi etendus.

Novembrikuusse jäi ka põnev vestluskohutamine kirjaniku ja aforismide kogu Heiki Raudlaga. Novembrikuu lõpetas Pilistvere kihelkonna päev isetegevuslaste meeleoluka peoga.

Vaikselt-vaikselt hakkavad tuppa piiluma päkapikud ja läheneb jõuluaeg. Detsembrikuu teisel püha-

päeval ootame kõiki Vaba Aja Keskusesse ostma kohalike käsitöölise toodangut ning ise meisterdama. 17. detsembril on majja oodatud kodused lapsed ning tervitatud saavad meie pisikesed kodanikud. 20. detsembril tähistame eakatega jõulude saabumist. 29. detsembril on päev, kui paneme koos isetegevuslastega punkti selle aasta tegemistele, et minna lootusrikkalt, rõõmsalt ja reipalt vastu uuele aastale.

Rahulikku jõuluaega ja toredat aastavahetust ning koostegemise ja koosolemise rõõmu, kallid võhma-lased!

EVELYN HÄRM
Vaba Aja Keskuse juhataja

Ansambel Meelespea oma 30. aastapäeva kontserdil õnnitlusi vastu võtmas.

FOTO: Leili Kuusk

Võhma päevakeskuse sügishooaeg on alanud

9. novembril, mardilau-päeval käisid Võhma linna eakad Paide eakate päevakeskuse kutsel külas Paides. Üheskoos tähistati rahvakalendri järgi mardilauapäeva.

Enne Paidesse jõudmist külastati ka Väätsa eakate kodu. Saime kohtuda oma vanaduspõlve pidavate eakatega. Meile näidati lahkelt innovaatilist nn tarka maja. Kodu elanik Virve näitas meile ka oma ilusat tuba. Väätsa eakate kodus elab 38 klienti. Igal toal on lõunapoolne rõdu ja elada saab toas kas üksi või kahekesi.

Elanike päevad on sisustatud. Lisaks muudele tegevustele teevad eakad kaunist käsitööd. Peale igapäevaste tegevuste käib külas ka esinejaid ja toimuvad huvitavad koosviibimised.

Juhataja Tiia Mettus tegi meile majas ringkäigu ja

Paide päevakeskuses. FOTO: Erakogust.

vastas meie arvukatele küsimustele. Lahkudes kirjutasime külaliste raamatusse tänusõnad sooja vastuvõtu eest.

Edasi viis tee meid Paidesse. Paide eakad ootasid meid juba pikisilmi.

Paide eakate päevakeskus asub suures majas, koos raamatukogu ja noortekeskusega. Meil oli kaa-

sas akordion ja mardilaul. Sisenedes laulsime koos mardilaulu ja see tõi maja vestibüüli kohale nii eakad kui teised maja külastajad, kes meie laulu nautisid ja rõõmuga kaasa elasid.

Paide päevakeskuse rahvas võttis meid väga soojalt vastu. Meile esinesid naisansambel ja tantsuduo. Meie Mai Enno koos Paide

naisansambli juhi Sirje Ungaga löid koos lahti akordionilood. Nende taustal saime laulda ja tantsida.

Lauad olid kaetud ja meie poolt külakostiks kaasa toodud soe omaküpsetatud leib ja võileivamääre sai kiidusõnade saatel mardisupiga koos viimse kääruni ära söödud.

Tegevusjuhendaja Eva Orlova-Palusalu tegi meile ringkäigu kõigis päevakeskuse ruumides. Imetlust äratas Paide eakate käsitöönäitus.

Esitasime omalt poolt Paide eakatele kutse tulla meile külla Võhmasse.

Lahkusime tänusõnadega sooja vastuvõtu eest ja sooviga kindlasti edaspidi erinevate ürituste läbiviimisel koostööd teha.

TIINA GRASBERG
Võhma päevakeskuse juhataja

Kõpu Naisseltsi rahvarõiva projekt

Lõppes kaheaastane projekt „Teeme ise rahvarõivad“, mida viis läbi Kõpu Naisselts koostöös Naiskodukaitse Sakala ringkonna liikmetega. Loodi koostöövõrgustik Sakala Naiskodukaitse liikmetega, tugevnenud on koostöö erinevate organisatsioonidega ning saadud uusi oskusi läbi erinevate õpitubade, mille raames on valminud piirkondlikud rahvariided. Projekti eesmärgiks oli valmistada täielikud rahvarõivaste komplektid, sest rahvarõivas on aastate pikkune traditsioon ja pärimus.

Naiskodukaitse Sakala ringkond sai sel aastal 90- aastaseks ning selleks puhuks valmistasid projektis osalenud ringkonna liikmed omalt poolt valitud kihelkonna rahvarõivad, et tutvustada Naiskodukaitset kui pärimuskultuuri hoidjat. Kõpu kogukonna naised said teada oma piirkonna rahvariistest ja õppida erinevaid käsitööttehnikaid ning saavad projekti käigus valminud rahvarõivaid ja selle osasid kanda erinevatel kogukonna üritustel. Projekti läbiviimise jooksul tuli juurde huvilisi, kes soovisid teha endale Kõpu rahvariide komplekti, niisiis said nemadki kududa kirivööd ja kangastelgedel sõba (suurrätt) ning omandada oskusi komplektide täiendamiseks väljaspool projekti.

Projekti käigus valmisid kõlapoogad, kirivööd, sukapaelad, triibuseelikud, pikk-kuued, kampsunid, peakatted (rätid, tanud), tikitud sõbad, pärlikeed. Kooti ka sukki – erinevatest materjalidest ja erineva tehnikaga. Õpitubadest osavõtjad said ka oskuse teha spiraalvõrgendit vaipseeliku kaunistamiseks.

Õpitud sai palju ning õppida on veelgi, vajaka jäi aga ajast. Ajapuuduse ja ka töö mahukuse tõttu ei jõudnud kõik oma töid valmis, kuid see-eest on neil tahtmist hiljem töö lõpetada.

Valmimas on ka Põhja-Viljandimaa rahvarõivaid esitlev raamat, kus tutvustatakse teiste Põhja-Viljandimaa kihelkondade seas ka Kõpu rahvarõivaid ja selle projekti käigus tehtud töid. Seda koostab Viljandi Muuseumi etnograafiakogu kuraator Tiina Jürigen, kes on koostanud ka kogumiku „Mulgi rahvarõivad“.

VIIVE LEHTLA

Meenutati Vastemõisa kandi hariduselu ja tänati tublimeid

Laupäeval 25. novembril kogunes Kildu Ratsakeskus-Külalistemaja poolsada inimest, et tähistada 115. aasta möödumist Vastemõisa 2-klassilise Ministeeriumikooli loomisest ning tänada Vastemõisa piirkonna 10 küla tublimeid vabatahtlikke.

Päeva alustas meeleolukalt Suure-Jaani Kooli Vastemõisa õppekoha pilliring Heidi Oja juhendamisel. Üle poole esinenud lastest on õppinud Kildu koolimaja seinte vahel ning paljud paladki siin omandatud. Piirkonna hariduselu ajaloost rääkis mahlakalt koduloo-uurija Pikkar Joandi. Teda täiendasid endised kooli direktorid Jüri Hansen ja Enn Siimer.

Selleks päevaks valmis ka mälestustahvel Kildu vanale koolimajale tekstiga: „Selles Vastemõisa 2-klassilises ministeeriumikooli hoones tehti koolitööd 21.11.1909–02.06.2016. Ehitatud aastatel 1908–1909 ja pühitsetud koolihooneks 21.11.1909. Arhitekt Hugo Magnus von Wolffeldt (1849–1907). Ehitusmeister Jaan Grünbaum (1853–1916)“

Nüüd asub selles majas Kildu Ratsakeskus-Külalistemaja mida juhivad Priit Toobal, kes ka tahvli valmimist finantseeris.

Päeva teisel poolel esines ettekandega Kildu Külade ühenduse eestvedaja Merle Rang, kes tegi kokkuvõtte piirkonnas üheskoos toimitava 6 mittetulundusühingu üritustest 2017. aastal. Kokku on korraldatud 19 pere-, õppe-, spordi- ja muud kogukonnapäeva.

Ohtupoolik lõppes tublimate tänamisega. Vastemõisa Rahvakogu andis välja 7 aunimetust, mille eesmärgiks oli teadvustada kodanikualgatuse tähtsust ning tunnustada Vastemõisa kandi tegutsevaid inimesi, ettevõtteid, mittetulundusühinguid, sihtasutusi, vabatahtlikke ja eraannetajaid, kelle tegevus ja isiklik eeskuju on 2017. aastal mõjutanud kohalikku arengut ning kes on andnud olulise panuse kodanikuühiskonna aktiveerumisele ja edendamisele.

MTÜ Ivaski ja Lemmakõnnu Külaselts Rukkilill esindaja Tiia Umal andis tublimatele üle väikese meene, millele lisaks volikogu esimehe Arnold

Pilliring ja Heidi Oja.

Pastaku ja vallavanem Tõnu Aavasalu soe käepigistus.

Vastemõisa rahvakogu poolt anti välja aunimetused:

1. Tauno Härjinen – Aktiivne toetaja 2017.
2. Merle Rang– Küla sädeinimene 2017.
3. Erki Adams– Spordihing 2017.
4. Jane Raudsepp – Aasta tegu 2017.
5. Rein Luup–Küla sõber 2017
6. Heli Torim– Uus algatus 2017.
7. Kildu Ratsakeskus-Külalistemaja– Uus tegija 2017.

Vastemõisa rahvakogu poolt anti välja tänukirjad:

1. Inga ja Toomas Lunge – abi eest Vastemõisa Jõulumaa korraldamisel.
2. Sandra Ürvak – käsitöötraditsioonide hoidmise eest
3. Jüri Hansen – Kildu kooli vilistlaste maleturniiri korraldamise eest.
4. Kodupaik Metsküla MTÜ – raamatu „Metsküla Elu 10“ väljaandmise eest.
5. Ajataju OÜ – õpitubade korraldamise eest.
6. Eha Saetalu – eakate eestvedamise eest.

7. Pikkar Joandi – piirkonna ajaloo uurimise ja jäädvustamise eest.

8. Maie ja Endel Arba – EV Kaunis Kodu 2017 eest.

9. Aide ja Taimo Vendla – Suure-Jaani valla Kaunis kodu 2017 eest.

10. Perekond Nurmsalu – aktiivse toetamise eest.

11. Anne Annast– suure rahalise toetuse eest lillekastide paigaldamiseks.

12. Malle ja Heino Poska – töö eest spordivõistluste korraldamisel.

13. Jane Ojala – abi eest perepäeval „Paber kannatab kõike“.

14. Tjorven-Hele Soomets – vabatahtlikuna laste ja noortega tehtud töö eest.

15. Vastemõisa lasteaed – projekti „Eesti Vabariik 100“ teraviljapeenra rajamise eest

Üritust modereeris Tauno Härjinen mittetulundusühingust Arengu Helin.

Toetajad KÜSK ja Suure-Jaani Vallavalitsus.

MERLE RANG

FOTO: Tiia Umal

JK Kõpu tegemistest

Eesti Jalgpalli Liidu (edaspidi EJL) võistkond alistas reedel, 17. novembril Kõpu spordihoones peetud sõpruskohtumises 11 : 3 JK Kõpu meeskonnaga.

Esimene 20-minutilise poolaja jooksul suutis EJLi võistkond lüüa viis väravat. Täpsed olid FC Elva tegevjuht Marek Naaris ning kahel korral alaliidu võistluste osakonna spetsialist Even Laanemaa ja projektijuht Juss Tamming. Kõpu oli avapoolajal resultatiivne ühel korral, kui jala sai valgeks Raido Rinaldi.

Teisel poolajal suutsid mõlemad meeskonnad veel väravaid lisada – jalgpalliliit lõi vastaste võrku kuus palli ning Kõpu vastas kahega. Kõpu poolt löid Tom Pakri ja Sander Vaarpuu. Alaliidu poolt said tabamused kirja kahel korral taas Tamming ja Laanemaa ning videoanalüütik Karl Taul.

JK Kõpu ja Eesti Jalgpalli Liidu meeskonnad. FOTO: Martin Klamp

EJLi koosseisu kuulusid Urmas Kirs, Ott Reinumäe, Juss Tamming, Rain Tõlpus, Aivar Lillevere, Marek Naaris, Karl Taul, Even Laanemaa, Kaarel Silmato.

Kõput esindasid Indrek Soovik, Reigo Võip, Taavi Pailk, Tom Pakri, Raido Rinaldi, Tarmo Kallaste, võeti tabelisse kindlad 3

Toni-Antoni Tarakanov, Sander Vaarpuu.

Mängu vilistas Roger Teor.

Juba järgmisel päeval kohtus JK Kõpu saalirahvaliigas alagrupi mängus JK Puhjaga, kus tehti eelmise õhtu kohta vigade parandus ja võideti vastast skooriga 10 : 4. Sellega võeti tabelisse kindlad 3

punkti ja asuti alagruppi juhtima. Alagrupi lõpu on veel 5 mängu, mis tuleb ära pidada jaanuari lõpuks.

JK Kõpu tegemistega saad kursis olla facebooki fännilehel või siis jalgpalli liidu kodulehel.

MARTIN KLAMP

Pilistvere Jõulumaa üheksas tulek

Sel ajal, kui suur osa maarahvast põldu koristab ja künnab, käib Pilistvere kogukonnas väike podin: igal aastal alustame septembris-oktoobris Jõulumaa ettevalmistust. Sel aastal toimub sündmus 9. korda ning avatud perepäev on laupäeval, 9. detsembril kella 11–16.30.

2016. aastal tegime meeskonna ja vabatahtlikega KÜSKi arenguhüppe programmi toel sisuka edasimineku. Igal aastal on meie ettevõtmist toetanud ka Kõo vald.

Kuidas kogu jõuluootuse sees endaks jääda ning vaatamata suurele kingirallile, vilkuvatele tulukestele, mis meelitavad head ja paremat ostma, kogeda päris vaikust ning suunata ennast enam andmisele kui vastuvõtmisele?

Pilistvere Jõulumaa on soovinud hoida mittekomertsslikkust: seda nii suurel hulgal vabatahtlikke kaasates, peredele soodustusi tehes kui ka üldises meelsuses. Tahame rääki-

da jõululugu ning pakkuda erinevaid emotsioone.

Ka sel aastal on Pilistvere Jõulumaa suur kogemise rada, kus teenäitajad-karjased, teadjanaised ja mungad räägivad nii Pilistvere kui ka jõululugu, peatudes raja erinevates punktides. Rahvamajas toimuvad töötodad ja lamaste kepsutamine; täies hiilguses on kohal inglid, kes kohvikus toimetavad; kirikus saab kogeda vaikust ja vaadata kuulata

jõulusõime lugu; nomaadi juures saab näha elusloomi ja kogeda karust metsameest, kes näitab-räägib tuletegemisest ja metsaelust. Kohtuda saab ka jõuluavanaga, kes laste jaoks ikka aega leiab. Jõulumemmed toidavad väliköögi all kõhu täis ning saadavad pika paiga tee.

Et rahvarohke sündmus hästi sujaks, oleme korraldanud tänavu asjalood nii, et jõulurada saab alustada mõlemast otsast. Samuti

lunastada pileti (üksikpilet 7 eurot, perepilet 17 eurot), mille tagaküljel on jõuluraja kaart koos peatuspunktidega. Jooksvat infot ja reklaamklipi leiab huviline FB-kontolt: Pilistvere Jõulumaa.

Jõulumaa peakorraldaja on MTÜ Pillistfer.

Rõõmsa kohtumiseni adevendiajal Pilistveres!

PILLE-RIIN P. KALMUS

Sündmused Võhma Vaba Aja Keskuses

10. detsember kell 11–16

Jõululaat MTÜ Võhma Vaba Aja Selts eestvedamisel.

11. detsember kell 10–10.30

Looduse Energia tervisetoodete müük

(Altai ravitseja palsam, Flexosan, Visomax, Memoril, Kastokriin, Kasekäs-Reishi jt).

17. detsember kell 12

Eelkooliealiste koduste laste jõulupidu.

19. detsember kell 15

Elke ja Peter ning Vaba Aja Keskus kutsuvad **eakaid jõulupeole**. Esineb Viljandi Pensionäride Ühenduse näitetrupp, Võhma Linna Teater Rassijad, laululapsed ja toimub palju muud toredat. Peole registreerimine Võhma Vaba Aja Keskuses või telefonil 5305 0886.

21. detsember kell 17

Lasteaialaste jõulupidu.

29. detsember kell 18

Isetegevuslaste aastalõpu kontsert ning tantsuõhtu ansambliga Mait ja Margus Bänd.

Pilet eelmüügist 6 eurot, kohapeal 8 eurot.

SPORDIÜUDISED

Maakonna meistrivõistlused discgolfis olid edukad

Viljandi maakonna meistrivõistlused discgolfis toimusid sel aastal Saarepeedi rajal ja olid osalejaterohked. Meie sportlased töid võistluselt mitmeid häid kohti. Taavi Aavasalu saavutas meeste arvestuses kolmanda koha. Kümne hulka jõudsid veel Ott Šeffer, kes saavutas 7. koha ja Hendrik Ebber, kes lõpetas võistluse 8. kohaga. Suurt rõõmu pakkus meie järelkasv – Robin Lepik saavutas esikoha ja pälvis juunioride arvestuses maakonna meistritiitli ning Reiko Männik tuli kolmandale kohale. Viienda kohaga lõpetas eelmise aasta võitja Joel Uustal.

Täname kõiki meie valla sportlasi, kes võistlustel osalesid. Õnnitleme võistluse medaliomanikke!

Tiit Vunk saavutas sudoku MM-il hõbe-medali ja GP-I 3. koha

Sudoku MM-i parimad – Tiit Vunk on vasakult esimene. FOTO: Erakogust

Üks maailma parimaid sudokude lahendajaid võitis võistluse kokku nii: Sudoku MM kestis 16.–17. oktoobril Indias kaks täispikka päeva ning lõppes auhinnatseremooniaga. Võistlus oli väga põnev ja tasavägine minu ja jaapanlase Kota Morinishi vahel. Lõpuks jäi tema peale vaid 3 punktiga. Punkte kokku oli mõlemal veidi alla 5000.

18. oktoobri õhtul olid Sudoku ja Loogika GP finaaliid. Sudoku GP-d alustasin esimeselt kohalt ja lõpetasin kolmandana. Märkimisväärne oli, et üks ülesanne oli seal nii raske, et kõik võistlejad kulutasid sellele vähemalt 15 minutit aega, välja arvatud üks korealane, kes tegi selle umbes 5 minutiga. Vääriliselt sellele korealane ka võitis. Minu 3. koht on väga hea tulemus. 3-kordne maailmameister Thomas Snyder tegi seda rasket sudokut 40 minutit ja langes lootusetult viimaseks.

Korvpallurid alustasid hooaega

Suure-Jaani seenioride meeskond 45+ alustas hooaega Eesti meistrivõistlustel korvpallis. Tänavu osaleb selles vanuseklassis kuus võistkonda. Esimene mäng toimus Sörgavere spordihoones 10. novembril. Tasavägiseks kujunenud mängu suutsid lõpuks Pärnu mehed enda kasuks kallutada. Meie mehed näitasid palliväljakul võitluslikku mängu ja usume, et võidukorvid sopsavad järgmistes mängudes ka meie kasuks.

Samuti lõeb meie meeskond kaasa Põlva ehk Lõunaliiga turniiril 40+. Turniiril osaleb kümme võistkonda ja seal oli meie meeskonna algus hea, kuna esimene vastane Tartu Rally alistati tulemusega 63 : 48.

Parimad bowlingus selgunud

Pühapäeval, 19. novembril toimusid Viljandi bowlingusaalis Suure-Jaani valla meistrivõistlused ja Lehola-Lembitu mängud *bowlingus*. Osalejaid oli rekordarv ehk lausa 30. Võistlustulle läks 10 naist ja 20 meest. Mängiti 4 vooru. Võistlus oli tasavägine ja haarav. Meeste arvestuses läks tiitel Põhja Suure-Jaani esindajale Uno Varessele, kes nelja vooruga kogus 671 punkti. Teise koha saavutas Kildu esindaja Alo Järve, kes sai 618 punkti ja kolmanda kohaga lõpetas võistluse Aldo Umal Vastemõisast 573 punktiga. Naiste arvestuses oli heas hoos Kildu esindaja Rita Valdstein, kes võistluse ka 572 punktiga võitis. Teise kohaga lõpetas Sörgavere esindaja Sirje Türk 557 punktiga ja kolmanda koha kindlustas endale Vastemõisa esindaja Gerli Tamm 443 punktiga.

Piirkondadest võitis *bowlingu*võistluse Kildu esindus Vastemõisa ja Sörgavere ees. Täname kõiki osalejaid ja õnnitleme parimaid!

Võrdsete võistluse võitis Aimla

Laupäeval, 25. novembril toimus Sörgavere spordihoones 44. Lehola-Lembitu mängude meeste võrkpalliturniir. Turniiri kujunes väga võitluslikuks. Finaalkohtumise punkt-punkti heitluse suutis kolmandas geimis viimaks enda kasuks kallutada Aimla meeskond. Ülinalpi kaotusega pidi leppima teise koha saavutanud Kildu meeskond. Kolmanda ja neljanda koha mängus kohtusid Olustvere ja Sörgavere võistkonnad. Pronksmedali said kaela Olustvere mehed. Ülipõneva turniiri lõpuks võib vaid nentida, et võrkpall on tõesti võrratu! Õnnesoovid võitjatele ja tänusõnad kõigile osalenutele ning korraldajatele!

MATI ADAMSON

Spordivõistlused

3. detsembril kell 16 Lehola-Lembitu mängude mälumäng Suure-Jaani noortekeskuses.

5. detsembril kell 14.45 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani noortekeskuse saalis.

7. detsembril kell 18 Võrkpalli sarivõistlus meestele Sörgavere spordihoones.

12. detsembril kell 14.45 Suure-Jaani valla põhikooliealiste noorte meistrivõistlused kiirmales Suure-Jaani noortekeskuse saalis.

14. detsembril kell 18.30 Võrkpalli sarivõistlus naistele Sörgavere spordihoones.

16. detsembril kell 10 Suure-Jaani valla XV lauatennise GP III etapp Suure-Jaani kooli võimlas.

21. detsembril kell 18 Võrkpalli sarivõistlus meestele Sörgavere spordihoones.

Täpsem info spordivõistluste kohta noortekas.suure-jaani.ee

MÖÖDUNUD AEGADE LOOD 2. OSA

Lapsepõlve meenutades

Karjalapse elust enne kooli

Esimene suvi uues kodus algas karjapoisi ametiga, või õigemini karjakoera asemikuna. Koer muidugi oli meil ka, aga võtsetamise asemel haukus sulle endale vastu või jooksis metsa poole, lehma ta nagu ei näinudki. Olin karjas endast vanema vennaga ja kui koer ei läinud lehma tagasi ajama, pidin seda tegema mina.

Karjamaid oli kolm. Eeskarjamaa, mis hakkas kohe lauda juurest – sellel oli aed ümber ja põhiliselt olid seal hobused. Teine karjamaa oli Kukeaugud, mis oligi lohklane, arvatavasti lubja põletamisest, paas tuli maantee ääres päris maa-pinnale välja. See karjamaa kulges maantee ääres ja aed oli ümber. Pühapäeviti olid lehmad Kukeaukudel ja karjapoised olid vabad. Kolmas karjamaa, kus aeda ei olnud ja meie lehma karjatasime, olid Kanajaanimaa ja Lubjaahjumägi. Kanajaanimaa oli sööti jäänud põld ja ees nurgas olid hoonete varemed. Kunagi oli säääl elanud mõni saunamees, kes andis maale nime oma tegevusega. Lubjaahjumäel oli suur lubjaahjust jäänud ring-mullavall, kuhu olid peale kasvanud puud. Karjamaal oli ühes küljes Pahajänese põld ja teises naabri heinamaa. Lehmad, kes olid vilja maitsnud, tahtsid seda uuesti teha ja mõnikord see ka õnnestus. Pahajänese peremees oli range mees ja pahandas, et lehmad viljas käivad.

Kui hommikul lehmadega karja läksime, siis Kukeaukudel talitee jaoks olevast väravast laskime lehmad maanteekraavi ja rohtu süües liikusid nad Kanajaanimaa poole. Sellel ajal oli põhiline liiklus hobustega ja sellest tulenevalt said kraavid väetatud ja rohi kasvas ilus ning lehmad tahtsid seda süüa paremini kui karjamaarohu. Jõudnud Kanajaanimaale, hoidusid lehmad ikka tee äärde ja isegi üle tee vastaspoolele. Pidime lehmad Lubjaahjumäele ajama, kus oli rohtu rohkesti ja lehmad said ruttu kõhud täis. Kui lehmadel olid juba kõhud täis, tulime Kanajaanimaale, sest parmud tulid ka juba välja ja aeg oli minna lehmadega koju.

Lõunavaheaegu kasutasime mitmeti. Olid väikesed kohustused, kas mõni peenrajupp rohida või sigadele peedilehti korjata ja puruks raiduda. Tihti käisin jõe ääres, mis oli poolteise kilomeetri kaugusel, kalu õngitsemas. Ega suurt saaki küll polnud, aga mõned viidikad ja särjed ikka sai, kasvõi kassile. Muidugi tegime ka väikese uinaku, kuna kell viis läksime karja – sellepärast nii vara, et parmud ei lasknud lehma

päeval süüa. Peale lõunat, kella viiest läksime uuesti karja, kuni kella üheksani.

Maanteel, mis oli sel ajal kruusakattega, ajasid autod tolmu üles, hea, et neid vähe liikus, rohkem oli liikujaid hobustega ja jalgratastega. Kord ma kirjutasin auto-nümbrid ülesse, aga neid palju ei saanud. Suure-Jaani limonaaditööstusest vedas vana puukodaratega Ford limonaadi, pudelite klirisedes. Olustverest vedasid liiva tapamaja ehitusele Graubergi autod. Kuuma ilmaga sõitis juht ja paariline maika särgiga, auto aknast paistsid meeste musklis käed. Tööd tehti käsitsi, kühvliga nii peale kui ka maha laadimine.

Kui oli maasikaaeg, korjasin kaasa võetud topsi maasikaid. Üks mööda sõitev onu jalgrattaga tahtis minult maasikaid osta, küsisin kümme senti ja saingi. Ega neid maasikaid palju ka ei olnud, aga mõne topsi sain ikkagi. Piimavedajad said näo järgi tuttavaks ja mõned kõnetasid mind. Õuetoa Paul oli lahke olemisega, tegi minust laulu: “üks Kaarel laia pükstega löi tantsu oma Liisuga”. Minu mamma tegi kummiga püksid parmude kaitseks, ega nad nii laiad ka polnud, et neist laulu teha.

Esimestest kooliaastatest Võhmas

Suvel sain kaheksa aastaseks ja sügisel pidin kooli minema. Kool asus Võhma alevikus vanas kõrtsihoones. Maad oli koolini üle kahe ja poole kilomeetri, väikesele esimese klassi lapsele oli see päris pikk tee. Koolimaja asus Tallinna tänava ja Tartu tänava ristumiskohas. Endine kõrtsital majas olid puukuuriks ja see oli otsaga Tallinna tänava poole ja teine ots klassi-eluruumidega meierei poole ning eest külg Tartu tänavale. Koolimaja ees oli väike mänguväljak. Tallinna tänava poolne ots oli pikem ja meierei poolne lühem. Üle Tallinna tänava oli piltnik Musta fotoateljée, mille pildistamise ruumi kohal oli klaaskatus, et saada pildistamiseks paremat valgust. Elektrit siis Võhmas veel ei olnud, õhtuti meierei andis alevile mõned tunnid voolu, kellel olid juhtmed pandud.

Koolimaja taga oli rahvamaja Tallinna tänavaga paralleelset. Seal ikka pidusid peeti, aga ta oli kehva väljanägemisega ja plaanis oli uue ehitamine. Koolimajas oli kaks klassiruumi. Tänavapoolne, suurem, kus olid esimene ja teine klass ja hoovipoolne, väiksem, kus kolmas ja neljas klass. Otsas oli kantselei ja koolijuhataja korter. Puukuuri olid tehtud kempusud, mis poolpimedad, seal oli väga halb käija ja kui

Algus eelmises Ühinemislehes

vähegi sai, ei läinud. Koolimajaest platsi kasutasid poisid laptuu mänguks, kus osavõtuks pidid olema küllalt osav. Mängijaid oli mitu, üks tõstis palli õhku ja teine pidi kurikaga lööma vastasmängijale, kes asus platsil. Kummagis otsas oli märgitud piirejoon, kurikaga lööja pidi jooksmas üle platsi piiri taha. Kui platsil asuv mängija palli kinni püüdis ja üle platsi jooksjale pihta viskas, oli jooksjal võimalus pall kinni püüda ja tagasi visata, kui ei, siis mängust välja. Muidugi pakkus mäng põnevust ja mängust väljalangemise oht oli suur. Jalgpalli sel ajal ikka mängiti, aga meie kooli plats oli selleks liiga väike.

Võhma elanikkond oli tapamaja ehitusega suurenenud ja lisaks olemasolevatele asutustele võimaldanud uute teket. Nii ka koolilapsed olid sotsiaalse taustaga olid erinevad. Õpetajad kohtlesid kõiki lapsi võrdselt ja koolilastel olid kõigil ühesugused sinised kitlid, tüdrukutel valge kraega. Muidugi olenes, kuidas kellelgi pea võttis, nii ka omavahelised suhted tekkisid. Esimese klassi lapsed veel soravalt ei lugenud ja mõni õppis alles tähti. Oli ka neid, kes teises ja kolmandas klassis ei saanud ilma õppimata soravalt lugeda. Üks olin mina, ma arenesin ka aeglaselt, mul silm nagu ei haaranud tähti. Üks poiss, ma nime enam ei mäleta, kui ta pidi lugema, siis ei saanud kuidagi sõnu välja öelda. Mul hakkas otse füüsilisel halb seda kuulates. Teine oli kõnehäirega ja kui polnud kodus lugenud, siis oli asi päris hull, sõna ei tulnud välja.

Eks tundides juhtunud veidraid lugusid. Kui oli antud mõni luuletus pähe õppida, siis kutsuti klassi ette seda lugema. Poisil läks poole pealt meelest ära ja käsi hakkas pikkamööda ülespoole tõusma ning pistis põue, nagu oleks sealt abi, aga ei ühti.

Ühel päeval tuli meie kooli esimesse klassi uus poiss, see ei olnud päris õppeaasta algus. Ta oli pikka kasvu, ilmselt vanem kui esimese klassi õpilane. Suurel vahetunnil oli söömine, uuel õpilasel ei olnud toitu kaasas ja üks poiss andis talle suhkrusaia, mille söömisel ta hakkas ühelt jalalt teisele keksima. Nähtavasti polnud ta niisugust asja söönud, mis valmistas talle head meelt.

Minu kooliteel enne Võhmat oli kahel pool kiviteed turbaraba, kus vahetevahel telkisid mustlased. Kui ma kooli läksin, tulid mustlaspoised vastu ja hakkasid norima ning lükkasid minu kraavi. Midagi pidi ette võtma, et kooli saada. Leidsin kodust korgipüssi ja mõned laetud korgid. Kui nüüd

mustlaspoised vastu tulid, lasin korgipüssiga, panid kohe jooksu. Koolis minu sõbrapoiss tegi sutsu pärast. Õpetaja nägi seda ja võttis püssi ära ning viskas prügikasti. Vahetunnil võtsin prügikastist ära ja sellest sai tehtud suts sõbrapoisi abiga. Seda enam kooli ei viinud, vaid panin alevi esimese maja kraavi truubi alla, kust koju minnes võtsin ära. Mustlaspoised enam mind ei tülitanud.

Mõnikord läksin vaatama, kus autodelt liiva maha aeti. Kui oli Graubergi auto, siis tema kutsus mind sõitma, seda ootasingi. Alati liiva ei veetud, siis tuli jala läbi ajada. Käisin alevis mõningaid koolitarbeid ostmas, kui raha oli. Ega kommi jaoks küll ei jätkunud, suvel maasikate eest saadu oli ära kulunud. Taskuraha mul küll ei olnud, niisugust mõtet ei saanud pähegi tulla. Võhma laada jaoks ikka kümme senti anti. Laadal oli küll igasuguseid asju müügil ja inimesi ka palju, aga laada kaup on ikka laada kaup. Minu mamma ütles, et mina olin laada raha tagasi toonud, ilma midagi ostmata.

Üksteisega läbisaamine oli hea, suuremad poisid ei tikkunud ka kallale. Kord taga ukse juures võttis jamaülemaabi poeg minul rinnust kinni ja küsis, kas ma olen vaps või mõne muu erakoona pooldaja. Mina ei osanud temale midagi vastata, olin alles väike. See oli niisugune aeg, kus peeti kõnekoosolekuid, pilluti paukherneid, ja mindi või kaklema. Vabariigi aastapäeval pidasid vapsid oma paraadi peale kaitseliidu paraadi, kus kanti fasislikke tunnuseid.

Kooli vahetus läheduses oli tapamaja, mis andis alevile oma näo. Siin käis suur ehitus, laiendati tööstust, tehti teid ja abitsehhe. Tapamaja toel sai teoks uue rahvamaja ehitus, sest ainult korjandusest on raske nii suurt summat kokku saada. Olin hoovipoolses klassis, kus aknast oli näha rahvamaja ehitus. Muidugi suuri tornkraanasid ei olnud, mehed kandsid „kitsega“ kive üles. See oli puust raam mehe seljas, kus kivid sees. Hiljem käis president Päts Võhma külastamisel ehitusega tutvumas. Kui ühe poisiga ühispoe trepil seisime, tuli president juurde ja minu pead silitades lausus: „Teist saavad tulevased sõjamehed.“ Sõjamees sai minust küll, kuid mitte oma kodumaale.

KARL LUHT
Viljandis, 25. märtsil 2015.

1. detsember

105 aastat tagasi (1912) asutati **Suure-Jaani tuletõrje Sürgavere haruselts**. Juhiks valiti mõisnik O. von Wahl.
105 aastat tagasi (1912) tõsteti **Suure-Jaani kihelkonnakooli maksu** 6 rublalt 10-le. Leiti, et tegu on tagurliku ja haridusvastase teoga.
50 aastat tagasi (1967) ilmus müügilettidele **Helga Tõnsoni monograafia “Villem Kapp”**.

3. detsember

105 aastat tagasi (1912) sündis Sürgaveres politseinik, väliseesti teatri- ja televisioonitegelane **Endel Kuik**.

4. detsember

125 aastat tagasi (1892) sündis Üldeküla Pihu t pedagoog ja ohvitser, Vabadussõja kangelane, kapten **Karl Hansen**.
80 aastat tagasi (1937) **murti Suure-Jaanis sisse Kristjan Reiali kioskisse**, kust viidi ära 130 krooni eest kaup. Käekirja järgi arvati, et tegemist on rändava vargajõuguga, kes hiljuti oli tegutsenud Viljandis.

6. detsember

95 aastat tagasi (1922) sündis Budapestis Árpád **Arder**. Oli aastatel 1968–1977 Suure-Jaanis baptistikoguduse pastoriks.
30 aastat tagasi (1987) suri Leningradis klaasikunstnik **Helle Põld**. Maetud Suure-Jaani kalmistule.

7. detsember

105 aastat tagasi ([1912](#)) pühitseti Taevere Kase kooli juhataja **Julius Nõmmiku** 25. a ametiüubelit. Nõmmikute peres oli kolm põlve Kase koolimeistreid.

8. detsember

105 aastat tagasi (1912) asutati **Suure-Jaani tuletõrjeseltsi Arjadi, Lahmuse ja Põhjaka haruseltsid**.

9. detsember

80 aastat tagasi (1937) organiseeriti **Tääksi vallamajja kohapeal toodetud elekter**. Natukene varem viidi see rahva- ja koolimajja ning piimaühingusse.

10. detsember

65 aastat tagasi (1952) suri Tallinnas ajaloolane, pedagoog ja pedagoogikateadlane **Villem Orav**. Oli 1905–11 Olustveres a-õ kiriku-õpetaja ja hiljem Hillar Palametsa ajalooõpetaja.

11. detsember

105 aastat tagasi ([1912](#)) sündis Pärassaares ajakirjanik, majandus-teadlane ja ettevõtja **Martin Kuldkepp**. Suri 25.VII 1991 Rootsis, Saltsjö-Duvnäs.

12. detsember

30 aastat tagasi (1987) asutati **Eesti Muinsuskaitse Selts**.

13. detsember

120 aastat tagasi ([1897](#)) sündis Kabala v Villevere k Suure-Jaani ambulatooriumi ja haigla peaarst **Martin Hendre**.

14. detsember

140 aastat tagasi (1877) kirjutas Jakob Pärn „Eesti Postimehes“, et **Lembitu kodu asus Lihulas**. Kuu aja pärast avaldas Jaan Jung öien-duse, kus arvas, et Lehola asus Põltsamaal.

15. detsember

80 aastat tagasi (1937) sündis Ingerimaal, Tuutaris helilooja ja Ilmatari koorijuht **Albert Pettinen**.

16. detsember

130 aastat tagasi (1887) sündis Viljandis Riigikogu liige ja Suure-Jaani alevivanem **Jaan Tiks**.

17. detsember

85 aastat tagasi (1932) sündis Kuressaares skm **Harold Kivi**. Oli aastakümneid Kanada Lembitu nim skautmaleva juhiks.
35 aastat tagasi (1982) autasustati Ülemnõukogu presiidiumi aukirjaga Lahmuse sovhoosi traktoristi **Väino Putrolainenit**.

18. detsember

aastat tagasi (1897) nähti Suure-Jaani kihelkonnas esmakordselt uudet taevasoõidukit – kuumaõhupalli. Õhusõiduk peatus Sürgavere metsa kohal ja maandus umbes veerand tunniks. Õhupalli alune korv oli valgustatud.

21. detsember

50 aastat tagasi (1967) asus Suure-Jaani Metsamajandis looduskaitse inspektorina tööle Ilmatari dirigent **Mare Erik**.
5 aastat tagasi (2012) elati maiade kalendri järgi **maailmalõpu mee-leolus**.

23. detsember

80 aastat tagasi (1937) **kadus** jõuluõhtul Suure-Jaani kirikust teenistuse ajal **elekter**. Kirikulised laulsid laululehtedelt küünalde valgel.
75 aastat tagasi (1942) suri Velikie-Luki all tislter, pillimees ja orkestri-juht **Aleksei Ramjalg**.

25. detsember

110 aastat tagasi (1907) astus esimest korda publiku ette **Suure-Jaani Tuletõrje puhkpilliorkester**.

28. detsember

145 aastat tagasi (1872) sündis Kolga-Jaani Võisiku v Suure-Jaani ap õigeusu vaimulik **Mihhail Pihlak**. Suri samal kuupäeval, 1942. a.

29. detsember

105 aastat tagasi (1912) sündis Pärstis suusahüppaja **Eduard Raidla**. Õppinud Sürgavere koolis.
80 aastat tagasi (1937) määrati valitsuse otsusega **Lembitu kants Suure-Jaani Kaitseliidu käsutusse**. Maad oli kokku 3,2 ha, siiani kuu-lus see S-J tuletõrjele.
30 aastat tagasi (1987) asuti **koguma allkirju Lembitu kuju taasta-miseks**. Eestvõtjaks muinsuskaitse selts kohalik organisatsioon.

30. detsember

75 aastat tagasi (1942) sündis Tartus arstiteadlane, spordiarst ja poliit-ik **Toomas Savi**. Õppinud Suure-Jaani Keskkoolis.

SIPSIKUD TÄNAVAD

✦ poiste nädala toetamise eest:
Lahmuse kool ja õpetaja Kuuno
Suure-Jaani raamatukogu ja Kalli-Viivika
Arlai OÜ autoremonditöökoda
Kohvik Arturi Juures

✦ Urve Siimsood
puslede eest!

Armas õpetaja Ingrid Välja!

Nagu see sügis, nii mööduvad aastad,
nendes päikesepaistest ja tuult.
Olgu Su päevades päikesekulda,
olgu neis tervist ja rõõmu suurt!

Sinu õpilased lähedalt ja kaugelt
tervitavad ja õnnitlevad Sind sünnipäeval.

KONDASE MAJA

16. detsembril kell 16
Jõulupidu 60+

Tantsuks mängib ansambel A.G.E. Tule ise ja võta sõber ka kaasa. Lauake kata end! Osalustasu 2 eurot.

kuni 29. detsembrini

Leo Arneki fotonäitus „Hetki looduses“.

Kõik sündmused toimuvad Kondase majas, kui toimumiskohana pole märgitud muud kohta

TELEFONID 5332 1335, 437 1386

Põhja-Viljandimaa rahvarõivakool
jätkab Suure-Jaanis heliloojate Kappide
muuseumimajas laupäeval, 6. jaanuaril
kell 10 kirivöö kudumisega. Kaasa võtke
alustatud vöö. Teretulnud on ka uued
liitujad, kel kaasas materjal, vöökirj ja
vahendid ülesvedamiseks.

Täpsemalt kõige kohta telefonil
5193 6420, kokkuleppel saab sobival
ajal Kappide muuseumis täiendavat
nõustamist.

Tere tulemast!

Merike Saaremets
juhendaja

KÕPU
JÕULUPIDU

22.12.2017

Küla Toas

algusega kell 20.00

Esineb
Kõpu naiskoor
ja tantsuks
mängib
ansambel
K & K

Söögid-joogid kohapealt!

VASTEMÕISA RAATAMAJAS

31. detsembril kell 23.30–5.00

UUSAASTAÖÖ MÜRTEL

Tantsuks mängib ansambel BOOMER

Pääse 8 eurot.

Info ja laudade broneerimine 526 4590 (Rein)

25. jaanuar 2018 kell 19–21

TEATRIÕHTU

KOMÖÖDIATEATRI ETENDUS

HOLLYWOODI FILMITÄHED

Osades Helgi Sallo ja Katrin Karisma

Pääse 15 eurot/13 eurot

Kohtade broneerimine piletilevi.ee või 526 4590 (Rein)

TEATRI
ÜHISKÜLASTUSED

13. jaanuaril 2018 kell 13 Läheme Ugala teatrisse vaatama
Tennessee Williamsi etendust „Orpheus allilmas“

Lavastaja ja muusikaline kujundaja: Ingomar Vihmar (Endla).
Osades: Triinu Meriste, Rait Öunapuu, Adele Sepp, Andres Noormets,
Aarne Soro, Tarvo Vridolin, Terje Pennie, Jaana Kena, Kata-Riina
Luide, Luule Komissarov, Vilma Luik, Vallo Kirs ja Peeter Jürgens

Pilet 13 eurot, buss 4 eurot.

Buss väljub Suure-Jaani keskvaljakult kell 13

Piletite broneerimine Suure-Jaani kultuurimajas kuni
18. detsembrini

Tähelepanu, kes ostsid kevadel piletid etendusele „Hüljatud“.
Buss väljub 20. jaanuaril 2018 kell 16.45 Suure-Jaani keskvalja-
kult. Hetkel on kõik piletid broneeritud. Bussisõit maksab 6 eurot.
Bussisõidu eest palume tasuda Suure-Jaani kultuurimajja hiljemalt
15. jaanuariks 2018.

TEATER SUURE-JAANI KOOLI AULAS

16. veebruaril 2018 kell 19 Komöödiateatri
etendus „Kohe näha, et vanad sõbrad!“

Osades Anne Paluver ja Pille Pürg.
Pilet 15.-, sooduspilet 13.- (õpilased, pensionärid, ISIC, ITIC).
Piletid müügil Suure-Jaani kultuurimajas, Piletilevis, Piletimaailmas.

16. märtsil 2018 kell 19 Rakvere teatri etendus
„See kõik on tema“

Osades Tiina Mälberg ja Imre Öunapuu. Näidendis võtab üksik-
vanemast ema ette sotsiaalse eksperimendi, et jõuda lähemale oma
võõraks jäänud pojale. Mängu ja elu piirid hägustuvad. Iga käik viib
lähemale suuremale kaosele ja iga viga maksab end sajakordselt kätte.
Kaalul on usaldus ja elu. Soovitame lavastust eriti vaadata noortel,
sobilik alates 7. klassist.

Pilet 15.-, sooduspilet 13.- (õpilased, pensionärid, ISIC, ITIC).
Piletid müügil Suure-Jaani kultuurimajas.

Info telefonidel 5332 1335, 437 1386

Tänutundes, küünlasäras
saatke vana aasta ära.
Asemele võtke uus –
kaksteist uutmishäolist kuud!
Toogu nad erksust meelele,
häid, tarku sõnu keelele!
Kodudele õnne kandku,
tegudele hoogu andku!

Kaurist ja rahulikkude jõuluaega –
endasse vaatamise ja teistele mõtlemise aega,
üllatuste ja päkapikkude aega,
perega koosolemise aega!

Maagilisi pühi ja õnnestumisi ettevõtmistes uuel aastal!

Võhma linnavalitsus

Suure-Jaani piirkonna jõuluvana kontor teatab!

2017. aastal on jõuluvana kotis pakid lastele 1-aastastest
(31.12.2016 seisuga) kuni üheksanda klassi lõpuni.
Lapsed, kes ei võta jõulupeost osa, saavad oma pakid kätte
kuni aasta lõpuni tööpäevadel Vastemõisa raamatukogust,
piirkondlikest lasteaedadest või Suure-Jaani vallavalitsusest
Lembitu pst 42 Suure-Jaani linn. Info telefonil 437 1145

JÕULUPEOD TOIMUVAD:

Olustvere lasteaia Piilu „Jõulutrall“

12. detsembril kell 16.30

Oodatud on ka kodused lapsed, eelregistreerimine 437 4219

Suure-Jaani lasteaia Sipsik

13. detsembril kell 16 Põrnika rühm

14. detsembril kell 10 Liblika rühm

14. detsember kell 16 Mesimurmu rühm

15. detsember kell 16 Lepatriinu rühm

Oodatud on ka kodused lapsed, eelregistreerimine telefonil
437 1198

Reegoldi ja Navesti piirkonna eelkooliealiste koduste
laste jõulupidu toimub Paala rahvamajas

15. detsembril kell 17. Eelregistreerimine 5373 2250

Kõidama lasteaia Traksik

15. detsembril

kell 9 Rõõmurullid

kell 10.30 Päikesekiired

Oodatud on ka kodused õed ja vennad, eelregistreerimine
437 1237 või 5199 2289

Vastemõisa piirkonna koduste laste jõulupidu

19. detsembril kell 16. Eelregistreerimine 509 3447

Vastemõisa lasteaia Päevalill

20. detsembril kell 16.30. Ainult lasteaia lastele

Sürgavere lasteaia Vembu

20. detsembril kell 16.30

Oodatud on ka kodused lapsed, eelregistreerimine 437 5324

Täaksi lasteaia ja kooli ühine jõulupidu

21. detsembril kell 16. Oodatud on ka kodused lapsed,
eelregistreerimine telefonil 511 0232

Novembrikuu noortesündmused Võhma Avatud Noortetoas

Noortetoa sünnipäevanädal:

4. detsembril kell 16	Meisterdamine
5. detsember kell 16	Just Dance võistlus
8. detsembril kell 14	Noortetoa sünnipäev
20. detsembril kell 17	Kinoõhtu
22. detsembril kell 19	Noortepidu 13+

25.–31. detsembril noortetuba suletud.

Noortetuba on avatud E–R 14–19.

Jälgi infot Facebooki grupis „Võhma Noored“!

Aasta lõpupidu
VÕHMA VABA AJA KESKUSES
29. detsembril kell 18
Kontsert-pidu
iselegevuslastega
Külastajana Tänaõhtu näitering Pupu-Jukud
Kell 20 tantsuõhtu
Mait ja Margus Bänd
Viljandimaa flamenkotrupp Alegria
Pilet eelmüügist 6 eurot
kohapeal 8 eurot
Töötav baar!
Broneeri laud Vaba Aja Keskuses või
telefonil 5305 0886. Kohtade arv piiratud!

6. jaanuaril 2018 kell 12
Kokvere seltsimajas
UUSAASTAPIDU 2018
Tantsuks mängib Raul. Pilet 4 eurot
Buss: Paenaste 11.00, Kõo 11.20, Paaksima 11.45

Teisipäeval, 12. detsembril
KÕO RAAMATUKOGUS
JÕULUKOHVIK
MENÜÜS:
kohalikud koogid
koduleib
jõulukohv ja taimetee
Kohvik on avatud kell 12 - 18
Arveldamine sularahas
Vestlusring "MUUTUSTE TUULES"
kell 13 Tarmo Riisk
kell 14 Aino Rebane

ADVENDI- JA JÕULUAEG SUURE-JAANI KIRIKUS

Igal advendipühapäeval kell 11
ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS

Laupäeval, 16. detsembril kell 12–14
JÕULUEELNE MEISTERDAMISKAMBER kiriku käärkambris
Tule, valmista kaart, kaunistus või kink ja õpi mõni uus
nipp!

Pühapäeval, 24. detsembril kell 16
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
Kaasa teenib segakoor Lehola
Kell 18 JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS

Esmaspäeval, 25. detsembril kell 14
1. JÕULUPÜHA JUMALATEENISTUS

Teisipäeval, 26. detsembril kell 18
2. JÕULUPÜHA ÕHTUPALVUS

Pühapäeval, 31. detsembril kell 11
JÕULUAJA ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Kell 17 AASTALÕPU ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Lahkunute mälestamine

Esmaspäeval, 1. jaanuaril 2018 kell 14
UUSAASTA PALVUS

Laupäeval, 6. jaanuaril kell 18
KOLMEKUNINGAPÄEVA ÕHTUPALVUS

Ootame Sind
10. detsembril kell 11.00–16.00
Võhma
Vaba Aja Keskusesse
Jõululaadale
Et Su sussi sisse teeks
pesa jõulupäkapikk!
Seal on apelsin ja keeks,
õun ja kommirida pikk...
Avatud töötavad * Töötubades vahendid kohapeal * Osalemine 1 euro
Muinasjututoas lastele jutustaja * Avatud väike kohvik * Saalis stuudio Bastor maalinäitus
Päevale lisab lusti rahvapilli ansambel Pillistvere Pillimehed * Ootame külalisi Jõulumaalt!
Siseruumides veel mõned müügikohad, 5 eurot 1 meeter
Õues müüjad oma telgi ja laudadega * Müüjate registreerimine kuni 2. det. Riina 56928249
Sündmus saab teoks MTÜ Vaba Aja Seltsi ja Võhma Vaba Aja Keskuse ettevõtmisel ja
SA Kodanikuühiskonna Sihtkapitali KOP-i, Võhma Linnavalitsuse ja vabatahtlike toetusel.

OLUSTVERE
MÖIS
4.–22. DETSEMBER PROGRAMM
„JÕULUD MÖISAS“
1. JAANUARIL 2018 KELL 01 OLUSTVERE LOSSIS
„TANTSUGA UUDE 2018 AASTASSE“
BRONEERIMINE TELEFONIDEL: LOSS 437 4280,
TIINA RANDARU 509 1318
INFO: WWW.OLUSTVEREMOIS.EE

Cesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus
Detsember 2017
Meie Jumala südamliku halastuse läbi, tuleb meile päikesetõus kõrgustest.
See paistab nende peale, kes elavad pimeduses ja surmavarjus, see suunab meie jalgu
rahuteele. Lk 1:78-79
P, 3. detsember kell 11
I ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS:
Ristimis- ja leeripüha. Laulab Tõnis Tulp. Kihelkonna advendiküünla
süütamine ja tule jagamine kodudesse. Võtke latern või küünal
kaasa! Kohvilaud külastuskeskuses.
Advenditunnid Saarepeedi koolis
Jõulukingituste müük Kõpu külastuskeskuses
Kirikutund Kõpu hooldekodus
Kõpu lasteaia advenditund kirikus
II ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Advendi-koosviibimine Puiatu raamatukogus
Koguduse õhtu „Elust Lõuna-Aafrikas“ külastuskeskuses
Kõpu kihelkonna I konvent kirikus
III ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Koguduse nõukogu koosolek ja advendi-koosviibimine
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
I JÕULUPÜHA ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Jõulupüha kirikutund Kõpu hooldekodus
NÄÄRIDE ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS Lahkunute
mälestamine
Kolmekuningapäeva õhtupalvus ja jõuluaja lõpetamine
P, 24. detsember kell 18
E, 25. detsember kell 12
kell 13.30
P, 31. detsember kell 11
L, 06. jaanuar kell 16
Kirikus saab teha ekskursioone ja ringkäike, pidada tähtpäevi, tähistada väärikaid
peresündmusi! Kiriku külastamiseks võtke ühendust koguduse õpetajaga. Kiriklike talituste,
hingehoiu jm küsimuste puhul võtke palun ühendust: koguduse õpetaja Hedi Vilumaa, telefon
5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/kopupeetri

Kutse
15. detsembril kell 17
kutsutakse EELK Kõpu Peetri
kogudus
Kõpu kirikusse kokku
KÕPU KIHELKONNA
KONVENDI.
Oodatud on kõik Kõpu
kihelkonna suuremate
külade-keskuste esindajad,
et panna alus ja teha kava
kihelkonna ajaloolise
ja kultuurilise pärandi
jäädvustamiseks. 1911. aastal
iseiseisvunud Kõpu kihelkonna
aladele jäävad Kõpu koos
küladega, Väike-Kõpu,
Puiatu, Tohvri ja Metsküla
alad.
Hedi Vilumaa
EELK Kõpu Peetri koguduse
õpetaja
5348 5573,
hedi.vilumaa@eelk.ee

PILLISTVERE
KOGUDUSE
TEATED
3. DETSEMBER, P I Advent – Jumalateenistus armu-
lauaga kell 13.
Kirikuaasta algus. Koguduse uue valitud juhatuse ja
nõukogu pidulik ametisse õnnistamine.
Advendiküünla süütamine Kabalas kell 15.30,
Võhmas kell 16 ja Hermannis, Käsukonnas ja
Imaveres alates kell 17.
9. DETSEMBER, L – Pillistvere jõulumaapäev
kell 11–16.
10. DETSEMBER, P II Advent – Jumalateenistus kell 13.
17. DETSEMBER, P III Advent – Jumalateenistus kell 13.
Laulame tuttavaid jõululaule.
24. DETSEMBER, P IV Advent Jõululaupäev –
Jõuluõhtu jumalateenistus kirikus kell 17.
25. DETSEMBER, E – Jõulupüha perejumala-
teenistus kell 13.
25. DETSEMBER, E – Õpetajamaja avatud külalisele.
Rõõm on igast tulijast.
31. DETSEMBER, P – aastalõpu palvus armulauaga
kell 17.
PÜHAPÄEVADEL, 24. DETSEMBRIL JA
31. DETSEMBRIL tavapärasest jumalateenistust
kell 13 ei toimu!
LEERIKOOL. Koguduses on alustanud leerirühm,
millega on veel võimalik liituda. Leeritunnid pühapäeviti
üle kahe nädala koos jumalateenistusega. Kui ei ole või-
malik alati kohal käia, on võimalik iseseisva õppimisega
leerikursus läbida.
Küsi lisa koguduse vaimulikult –
Hermann Kalmus +372 553 2789.
Kõik on kutsutud, kõik on oodatud.
Pillistvere kogudus

KOKSVERE SELTSIMAJAS
laupäeval, 16. detsembril
kell 11-15
JÕULUMÜÜK.
Saab osta kohalikku käsitööd,
juua kohvi, maitsta kooki
ja pirukaid
Kell 12 VÄTKE KONTSERT
Oodatud nii müüjad kui ostjad!
Info telefonil 5648 2547 Tiina

Vanaõue Talu lihaköök korraldab
Suure-Jaani külalistemajas talutoodete müügi
10. detsembrist kuni 22. detsembrini kell 8–12.

Müügil lambaliha ja ulukiliha tooted.

Tee oma perele sel aastal mõnus jõulupraad
talleliha! Meie lambad on kasvanud mahekarjas
otse Navesti jõe kalda rohumaadel.

Vanaõue Taluköök

Suure-Jaani Muusika-festivali passid müügil!

4.–22. detsembril 2017 on võimalik jõuluvana kingikotti osta 16.–23. juunil 2018 toimuva XXI Suure-Jaani Muusikafestivali soodushinnaga **PASSE**.
Pass 40 €, sooduspäss kuni 18-aastastele ja pensionäridele 30 €, perepass 85 €, tootajapass 150 €. Passid müügil sularaha eest Kondase majas (kultuurimajas ja raamatukogus) ja Suure-Jaani vallavalitsuse kantseleis. Passe piratud koguses!

Rohekalda Aiandis müügil JÕULUKUUSED

Soovijatel helistada
5275536 Kairi
53300577 Tiit

Rohekalda Aiand, Ängi küla,
Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald.

KILDU RATSAGESKUS-KÜLALISTEMAJA

pakub vastvalminud kahes hubases saalis pulmade, sünnipäevade, peielaudade jt ürituste korraldamise võimalust. Suures saalis kuni 100 ning väikses kuni 50 kohta. Lisaks pakume laste sünnipäevade korraldamise võimalust koos eriprogrammiga – toitlustamine, kohtumine koduloomadega, vankrisõit jne. Menüü ja hinnakiri aadressil www.kildu.ee või priit@kildu.ee

Telefon 506 2283

RAHULA

Tavandibüroo Rahula teenuste hulka kuulub kõik, mis kaasneb lähedase viimsele teele saatmisega. Leiame teile sobiva viisi lahkunu ärasaatmiseks, olgu see siis urni- või kirstumatus ning korraldame kõik sellega seonduva. Lahkunu transport, puusärgid, urnid, tuhastamine, hauaplaadid, kõneleja, muusika, küünlad, leinalindid, peielaud jm.

Me ei saa muuta väiksemaks teie leina, kuid saame olla abiks, et teile kalli ja lähedase inimese ärasaatmine laabuks ning oleks väärikas sündmus.

telefon: 554 2307
suure-jaani@rahulatavand.ee

Pärnu 1a, Suure-Jaani
www.rahulatavand.ee

Suure-Jaanis **müüa majaosa** 4 tuba. Ahiküte, suur õueala, eraldi sissepääs, esimene korrus.
Telefon 506 8616

Mälestame

ENN HOLDBLOM
01.06.1950–25.10.2017

TIINA TAMMANN
13.06.1957–15.11.2017

TATJANA SADEJEVA
29.03.1960–27.11.2017

16. detsembril kell 14–15 toimub
Suure-Jaani kultuurimajas eesti-soome jalatsivabriku naturaalnahast ja lambavilla voodriga TALVEJALATSITE MÜÜK!
Parimad hinnad!

Õnnitleme detsembrikuu sünnipäevalapsi!

LINDA SIHV	30.12.1920	97	MARE MÜLLÄR	27.12.1937	80
SELMA SIKK	04.12.1923	94	AILI PEDAJA	28.12.1937	80
ANDREI ILTŠENKO	12.12.1925	92	LEA KUNDLA	06.12.1942	75
HELMMA HALLMÄGI	18.12.1925	92	TIIT OJANDU	12.12.1942	75
HEINAR ILVES	28.12.1926	91	ANNA VEERESTE	21.12.1942	75
HELJO PÕRK	28.12.1927	90	AIN SEPP	24.12.1942	75
MEIDA KASEVITS	02.12.1928	89	TEET SEPP	24.12.1942	75
ALMA LAUK	10.12.1928	89	LAINE ELTERMAA	26.12.1942	75
LIIDIA ILTŠENKO	12.12.1928	89	AINO SEPP	27.12.1942	75
ARDI VALMA	28.12.1929	88	REET VÕLUMÄGI	28.12.1942	75
VALLI SEISLER	21.12.1930	87	ELLI MÄND	29.12.1942	75
HORST NÖMMIK	24.12.1930	87	RAAJA MAASIK	07.12.1947	70
JANNE VALMA	31.12.1930	87	JÜRI VIGUR	24.12.1947	70
SALME HEIN	10.12.1931	86	LEO HÄRM	31.12.1947	70
ALVINE KASK	20.12.1931	86	SILVI VEIPER	03.12.1952	65
JAAN SIIMER	23.12.1931	86	HELLE MAIMJÄRV	06.12.1952	65
HELGI ROOSI	02.12.1932	85	VÄINO HANSEN	16.12.1952	65
SALME LUBI	10.12.1932	85	NIINA GRÖÖN	17.12.1952	65
SALMA VIPPER	18.12.1932	85	HEIMO KALEVI SAARINEN	21.12.1952	65
SULEV ROHTLA	20.12.1932	85	MILVI TALI	21.12.1952	65
SILVIA VABAMÄE	22.12.1932	85	TIIT KÄNDLA	25.12.1952	65
HELJU MÄGI	14.12.1933	84	REIN TAMM	31.12.1952	65
RAISSA KRAVTSOVA	15.12.1933	84	AARE VIRGLA	04.12.1957	60
LAINE-ELFRIDE KOND	19.12.1933	84	LEONARD SEERMAN	04.12.1957	60
ELVI KLEMM	22.12.1933	84	LIIA VIIGAND	04.12.1957	60
ARNOLD SIIMER	30.12.1933	84	ARTUR NIKONOROV	12.12.1957	60
KADRI PARTS	18.12.1934	83	MERIKE KALISTRATOV	18.12.1957	60
SAIMA TIIDEMANN	05.12.1935	82	ANDRES MÄGI	19.12.1957	60
LEILI PUNG	13.12.1935	82	VALERI VELBAUM	22.12.1957	60
EEVI PUUSTUSMAA	14.12.1935	82	TIHU SIIM	23.12.1957	60
AIME KRINAL	14.12.1935	82	AINO VOLT	28.12.1957	60
OLEV JÄNES	16.12.1935	82	REIN ROHTMAA	30.12.1957	60
EVE PARKER	16.12.1935	82	MALLE KAASIK	08.12.1962	55
ELVI SCHVEDE	19.12.1935	82	LEMBIT UDU	10.12.1962	55
AINO EIDAST	21.12.1935	82	IGOR POPLAVSKI	10.12.1962	55
JUTA REMMEL	23.12.1935	82	HEINAR KASVO	13.12.1962	55
EHA VARES	24.12.1935	82	SVEN MÄGER	14.12.1962	55
VIRVE SAAREMETS	29.12.1935	82	ENE METUS	18.12.1962	55
LEILI ROOSIOKS	30.12.1935	82	ESTER NIINELO	19.12.1962	55
HELGI NURK	10.12.1936	81	ANNE HENK	20.12.1962	55
LAINE TOMPS	12.12.1936	81	LIUDMILA DENISOVA	21.12.1962	55
LEILI PINSOL	15.12.1936	81	HELVE MEHIK	30.12.1962	55
MALLE KIIS	21.12.1936	81	GUNNAR PAJULEHT	01.12.1967	50
MAIE KIENS	30.12.1936	81	KALEV ALLIK	06.12.1967	50
HELMI KÕRGE	30.12.1936	81	HEIKO KALVET	20.12.1967	50
ELVI LEHTVEER	10.12.1937	80	KULLAR SOOLO	22.12.1967	50
ASTA-JOHANNA REBANE	15.12.1937	80	ANTTI EVERT	24.12.1967	50
VAIKE KINK	16.12.1937	80	KATRIN RONIMOIS	29.12.1967	50
LEO RASS	16.12.1937	80	MAIT MAIDLA	29.12.1967	50
REIN TERAS	17.12.1937	80	HILLAR AARELAID	31.12.1967	50
ANTS ARR	20.12.1937	80			
ILMI SERMAN	26.12.1937	80			

ÕÜ Arlai pakub Suure-Jaanis järgmisi teenuseid:

- rehvitööd, rehvivahetus, uute rehvide tellimise võimalus
- autoremont ja hooldus
- keevitamine
- autodele keretööd
- autode värvimine
- diagnostika
- autode poleerimine ja vahatamine
- võimalus tellida autodele varuosi
- autopesula

Kliendisõbralikud hinnad!

Asume Suure-Jaanis Jaama tänaval Vana Postimaja kõrval.
Telefon 5623 7857

ÜHINEMISLEHT

Põhja-Sakala valla leht ilmub üks kord kuus

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu 26. kuupäevaks. Toimetusel on õigus teksti redigeerida ja lühendada. Toimetus: Lembitu pst 42, Suure-Jaani

Küljendus ja trükk
ÕÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa, telefon 776 8871
vali@vali.ee

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Heleri Saarel ja Janar Lutsul Kõo külast sündis poeg **JAKOB Luts**

Kertu Kiismal ja Raol Meedil Kobruvere külast sündis tütar **ELIISE Meet**

Astrid Tõnumaal ja Andrus Vennel Navesti külast sündis poeg **HARLY Venne**

Merit Vendelinil ja Maario Lebedevil Olustvere alevikust sündis poeg **MARTEN Lebedev**

Hellika ja Kuldar Helül Võhmast sündis tütar **ELORA**

Liisa Zaninal Epra külast sündis poeg **MATTIAS**